

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών**

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Οδηγός Σπουδών

του ακαδημαϊκού έτους 2023-24

**(με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων ECTS του Δ.Π.Μ.Σ.
και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του
Δ.Π.Μ.Σ.)**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΔΠΜΣ

«ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ»

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

2023-2024

Περιεχόμενα

Εισαγωγικά.....	4
Διοικητικά όργανα.....	5
Δ.Π.Μ.Σ. «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση».....	7
Ίδρυση...7	
Κατηγορίες και αριθμός εισακτέων...7	
Τρόπος Εισαγωγής...7	
Φοίτηση...10	
Εξετάσεις και αξιολόγηση μεταπτυχιακών φοιτητών...14	
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ)...16	
Απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών...18	
Υποχρεώσεις και δικαιώματα μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών...19	
Αξιολόγηση του Δ.Π.Μ.Σ....21	
Απορρόφηση αποφοίτων...22	
Δραστηριότητες: Συνέδρια και ημερίδες...23	
Υλικοτεχνική υποδομή...23	
Παροχές σε φοιτητές/τριες του Δ.Π.Μ.Σ....24	
Υποτροφίες – Βραβεία...27	
Πρόγραμμα Erasmus+ και Πρόγραμμα CIVIS...27	
Erasmus+ και πρακτική άσκηση...28	
Πρόγραμμα Σπουδών.....	29
Σκοπός και επιμέρους στόχοι...29	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα...29	
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Μαθημάτων 2023-2024...32	
Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων...34	
Ονομαστικός κατάλογος διδασκόντων...51	
Βιογραφικά...51	
Χρήσιμοι σύνδεσμοι - Χρήσιμες πληροφορίες.....	66

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Το Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) με τίτλο «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» έχει ως γνωστικό αντικείμενο τη συστηματική και ενδεδειγμένη μελέτη του λαϊκού πολιτισμού, παραδοσιακού και σύγχρονου, σε συνάρτηση με τις εξελίξεις στο πεδίο της πολιτιστικής διαχείρισης. Σκοπός του ΔΠΜΣ είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και η προαγωγή της γνώσης και της έρευνας στα κυρίαρχα θεωρητικά ρεύματα της Λαογραφίας, ελληνικής και ξένης και στις βασικές κατηγορίες της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής διαχείρισης. Έμφαση δίνεται στις εφαρμογές του λαϊκού πολιτισμού: στη δημιουργική «χρήση» των θεμάτων του λαϊκού πολιτισμού στη σχολική μονάδα και στην ανάπτυξη ικανοτήτων προβολής του ζητημάτων του λαϊκού πολιτισμού στη δημόσια σφαίρα, σε εκδηλώσεις στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, ώστε να υπάρχει καλύτερη και στοχευμένη επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων. Το ΔΠΜΣ προβάλλει και αξιοποιεί την επιστήμη της Λαογραφίας στις θεωρητικές της διαστάσεις και στις πρακτικές της εφαρμογές με στόχο την κατάρτιση εξειδικευμένων επιστημόνων, οι οποίοι θα στελεχώσουν την εκπαίδευση, τους ερευνητικούς οργανισμούς, τη δημόσια διοίκηση, τους πολιτιστικούς φορείς και τα πανεπιστήμια και θα ενισχύσουν τη διεθνή παρουσία του Πανεπιστημίου με την προώθηση της έρευνας και τη δημοσιοποίησή της μέσω της συμμετοχής σε διεθνή συνέδρια και δημοσιεύσεων σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Το ΔΠΜΣ διοικείται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.) που έχει την ευθύνη της εύρυθμης λειτουργίας, της συνεχούς αξιολόγησης και της συνολικής αποτίμησης του ΔΠΜΣ μετά το πέρας της λειτουργίας του. Το πρόγραμμα σπουδών εξελίσσεται ανάλογα και προσαρμόζεται στις εμπειρίες των διδασκόντων/ουσών και των διδασκομένων.

Ο Οδηγός Σπουδών του ΔΠΜΣ παρέχει πληροφορίες σχετικά με την επιστημονική φυσιογνωμία, το περιεχόμενο των σπουδών και τον τρόπο λειτουργίας του ΔΠΜΣ κατά το έτος 2023-2024.

Διοικητικά όργανα

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Κοσμήτωρ: Δημήτριος Δρόσος, Καθηγητής Ισπανικής Φιλολογίας
Γραμματέας: Σταματίνα Σπυράκη: 210 727 7541

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Πρόεδρος: Θεοδώρα Αντωνοπούλου, Καθηγήτρια,
Τηλ. 210 727 7732, e-mail: antono@phil.uoa.gr
Γραμματέας: Θεόφιλος Μπεναρδής,
τηλ. 210 727 7960, e-mail: thbena@phil.uoa.gr

Διεύθυνση ταχυδρομικής επικοινωνίας Τμήματος Φιλολογίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Φιλοσοφική Σχολή Τμήμα Φιλολογίας
Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου
157 84 Αθήνα

ΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Κυψέλη 705, 7ος όροφος
Τηλ.-fax 210 727 7726
Διευθυντής: Διονύσιος Καλαμάκης, Αν. Καθηγητής Βυζαντινής Φιλολογίας,
Τηλ. 210 727 7707, e-mail: dkalam@phil.uoa.gr
Γραμματέας: Βιβή Σαϊτάνη, τηλ. 210-7277726, e-mail: svivi@phil.uoa.gr

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Διευθύντρια: Βασιλική Χρυσανθοπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κοινωνικής Λαογραφίας ΕΚΠΑ
Τηλ. 210 727 7737, e-mail: vchrys@phil.uoa.gr
Μέλη της συντονιστικής επιτροπής

1. Βαρβούνης Εμμανουήλ, καθηγητής Λαογραφίας
2. Κακάμπουρα Ρέα, αν. καθηγήτρια Λαογραφίας ΕΚΠΑ
3. Καπλάνογλου Μαριάνθη, καθηγήτρια Λαογραφίας ΕΚΠΑ
4. Κατσαδώρας Γεώργιος, καθηγητής Λαογραφίας Πανεπιστημίου Αιγαίου
5. Κούζας Γεώργιος, επίκ. καθηγητής Λαογραφίας ΕΚΠΑ
6. Μαχά Αθηνά, επίκ. καθηγήτρια Λαογραφίας ΔΠΘ

Ακαδημαϊκός σύμβουλος: Γεώργιος Κούζας, επίκ. καθηγητής Λαογραφίας ΕΚΠΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΠΜΣ

Ηλιάνα Φώτου

Γραμματεία Τμήματος Φιλολογίας

Φιλοσοφική Σχολή

Γραφείο 305

Τηλ.: 210 7277 7738

E-mail: ifotou@phil.uoa.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ των ΠΜΣ στο ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Παναγιώτα Μποϊντά

Γραμματεία Τμήματος Φιλολογίας

Φιλοσοφική Σχολή

Γραφείο 305

Τηλ.: 210 7277 386

E-mail: pbointa@phil.uoa.gr

Διαδικτυακός τόπος ΔΠΜΣ:

https://www.phil.uoa.gr/metaptychiakes_spoyses/diidrymatiko_pms_laografia_kai_politistiki_diacheirisi/

Ίδρυση

Το Δ.Π.Μ.Σ. «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» ιδρύθηκε με ΦΕΚ Ίδρυσης 4726 Β' (8.9.2022) και ΦΕΚ Κανονισμού 4833 Β' (14.9.2022). Έχει ήδη ελεγχθεί και αποσταλεί από το Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Έρευνας του ΕΚΠΑ για έγκριση προς τη Σύγκλητο του ΕΚΠΑ, Τροποποίηση και Επικαιροποίηση του ανωτέρω Κανονισμού του, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/22 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141), και ειδικότερα ως προς τα άρθρα 79 έως και 88.

Κατηγορίες και αριθμός εισακτέων

Στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι των Σχολών/ Τμημάτων Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Γίνονται δεκτοί υπότροφοι δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, εφόσον πληρούν τα κριτήρια εισδοχής στο Δ.Π.Μ.Σ.

Το Δ.Π.Μ.Σ. «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» θα δέχεται σαράντα (40) φοιτητές/φοιτήτριες ανά ακαδημαϊκό έτος και θα απασχολεί περίπου δέκα (10) διδάσκοντες συνολικά από το Τμήμα Φιλολογίας του Ε.Κ.Π.Α., το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ, το Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αιγαίου. Αυτό αντιστοιχεί σε 0.25 διδάσκοντες ανά φοιτητή. Σημειώνεται ότι ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών στα Π.Μ.Σ. του Τμήματος Φιλολογίας είναι περίπου εβδομήντα (70) ανά έτος, ενώ ο αριθμός των προπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών ανά έτος ανέρχεται περίπου στους τετρακόσιους (400) και των διδασκόντων του Τμήματος Φιλολογίας του Ε.Κ.Π.Α. σε εξήντα επτά (67). (Τα ανωτέρω στοιχεία δίνονται κατά προσέγγιση).

Επιπλέον του αριθμού εισακτέων γίνεται δεκτό ένα (1) μέλος των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. κατ' έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ.

Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Δ.Π.Μ.Σ., εισάγονται χωρίς εξετάσεις.

Τρόπος εισαγωγής

Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών ΕΚΠΑ και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού.

Τρόπος εισαγωγής. Κάθε Μάιο, με απόφαση της Ε.Π.Σ., δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ και του Ιδρύματος, καθώς και στους ιστοτόπους των

συνεργαζόμενων τμημάτων, προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών στο Δ.Π.Μ.Σ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ., σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Ε.Π.Σ.

Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών ορίζει ανά διετία τριμελή εξεταστική επιτροπή επιλογής εισακτέων, η οποία αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη Δ.Ε.Π. που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ.

Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

1. Αίτηση Συμμετοχής
2. Βιογραφικό σημείωμα
3. Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών
4. Επιστημονικές δημοσιεύσεις, αν υπάρχουν
5. Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, αν υπάρχουν
6. Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας
7. Πιστοποιητικά γλωσσομάθειας. Το απαιτούμενο επίπεδο γλωσσομάθειας στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική ή ισπανική γλώσσα, είναι το επίπεδο B2. Σε περίπτωση υποψηφίων που δεν διαθέτουν πιστοποίηση, θα υπάρχει δυνατότητα εξέτασης της γλωσσομάθειας των υποψηφίων από επιτροπή αξιολόγησης.
8. Οι φοιτητές από ιδρύματα της αλλοδαπής πρέπει να προσκομίσουν πιστοποιητικό αναγνώρισης από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια: Η επιλογή των εισακτέων πραγματοποιείται με μοριοδότηση και οι επιτυχόντες κατατάσσονται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

α. Βαθμός Πτυχίου: 9,5 και πάνω - 15 μονάδες

9,0-9,49 - 14 μονάδες

8,5-8,99 - 13 μονάδες

8,0-8,49 - 12 μονάδες

7,5-7,99 - 11 μονάδες

7,0-7,49 - 10 μονάδες

6,5-6,99 - 9 μονάδες

β. βαθμός συναφών με την ειδίκευση προπτυχιακών μαθημάτων - διπλωματική ή πτυχιακή εργασία: έως 10 μονάδες

γ. Επιπλέον ξένη γλώσσα (τουλάχιστον B2): 10 μονάδες

δ. Δεύτερο πτυχίο Α' ή Β' κύκλου σπουδών: 15 μονάδες

ε. Επιστημονικές δημοσιεύσεις σε συναφές αντικείμενο σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά/βιβλία: 10 μονάδες

στ. Προφορική Συνέντευξη: 40 μονάδες. ΜΕΓΙΣΤΟ ΔΥΝΑΤΟ ΣΥΝΟΛΟ: 100 μονάδες

Με βάση τα παραπάνω κριτήρια, η επιτροπή επιλογής εισακτέων καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών και τον καταθέτει προς έγκριση στην Ε.Π.Σ., η οποία εγκρίνει τον πίνακα συνολικής αξιολόγησης των υποψηφίων. Οι επιτυχόντες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. του Τμήματος Φιλολογίας εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την απόφαση της Ε.Π.Σ. Σε περίπτωση ισοβαθμίας (με μαθηματική στρογγυλοποίηση στην ακέραιη μονάδα της κλίμακας 100), εισάγονται οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων (σύνολο, κατ' ανώτατο όριο, 44). Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών, θα κληθούν, αν υπάρχουν, οι επιλαχόντες, με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα, να εγγραφούν στο Πρόγραμμα.

Για τους/ις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία: Η Ε.Π.Σ. ελέγχει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Μητρώο των αλλοδαπών ιδρυμάτων που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. Αν το ίδρυμα της αλλοδαπής ανήκει στον κατάλογο ιδρυμάτων του άρθρου 307, του ν. 4957/2022, τότε ο υποψήφιος υποχρεούται να προσκομίσει βεβαίωση τύπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η επιτροπή επιλογής εισακτέων καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών και τον καταθέτει προς έγκριση στην Ε.Π.Σ.

Οι επιτυχόντες/ούσες θα πρέπει να πραγματοποιήσουν την εγγραφή τους εντός 15 ημερών από την επικύρωση των αποτελεσμάτων από την Ε.Π.Σ. Ταυτόχρονα πρέπει να καταβάλουν την πρώτη δόση των διδάκτρων και να αποστείλουν τη σχετική απόδειξη καταβολής στην Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. Η εν λόγω προθεσμία παρατείνεται επί μία εβδομάδα για όσους προσβλέπουν σε απαλλαγή από τα διδάκτρα. Σε περίπτωση μη καταβολής της πρώτης δόσης ή μη εγγραφής ενός ή περισσότερων επιτυχόντων, καλούνται να εγγραφούν στο Δ.Π.Μ.Σ. οι επιλαχόντες/ούσες (αν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

Η επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών στο ΔΠΜΣ, γίνεται με βάση τα ανωτέρω κριτήρια από εξεταστική επιτροπή, τα μέλη της οποίας προτείνονται από την Ε.Π.Σ.

Εξεταστική Επιτροπή ΔΠΜΣ για το ακαδημαϊκό έτος 2023-24:

1. Καπλάνογλου Μαριάνθη, καθηγήτρια Λαογραφίας ΕΚΠΑ
2. Κούζας Γεώργιος, επίκ. καθηγητής Λαογραφίας ΕΚΠΑ
3. Χρυσανθοπούλου Βασιλική, αν. καθηγήτρια Λαογραφίας ΕΚΠΑ

Φοίτηση

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Δ.Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

Υπάρχει δυνατότητα μερικής φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από την Ε.Π.Σ.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν:

α) οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα,

β) οι φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

γ) οι φοιτητές που είναι παράλληλα αθλητές και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

γα) για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλημάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή

γβ) συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης, σε ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών. Οι φοιτητές της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, μετά από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της διάρκειας της κανονικής φοίτησης. Εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή η ανώτατη διάρκεια φοίτησης.

Υπάρχει δυνατότητα παράτασης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από την Ε.Π.Σ. Η παράταση δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Έτσι, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/φοιτήτριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς την Ε.Π.Σ., δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία

εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας. Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από την Ε.Π.Σ.

Σε περίπτωση που φοιτητής/-ήτρια με δική του/της υπαιτιότητα δεν ολοκληρώσει τις σπουδές του/της εντός του προβλεπόμενου διαστήματος δεν έχει δικαίωμα επιστροφής των καταβληθέντων διδάκτρων.

Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον 12 εβδομάδες διδασκαλίας δώρων μαθημάτων. Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ και στην οικεία ηλεκτρονική τάξη του μαθήματος.

Το Δ.Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

Για την απόκτηση διπλώματος του Δ.Π.Μ.Σ. απαιτούνται συνολικά εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS).

Τα μαθήματα οργανώνονται σε εξάμηνα, πραγματοποιούνται σε εβδομαδιαία βάση και διεξάγονται στην ελληνική γλώσσα. Κατά περίπτωση, και για να εξυπηρετηθούν οι διεθνείς συνεργασίες του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, μπορούν να πραγματοποιηθούν διαλέξεις από προσκεκλημένους ομιλητές και στην αγγλική γλώσσα, ύστερα από έγκριση της Ε.Π.Σ.

Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και των εργαστηριακών ασκήσεων είναι υποχρεωτική

Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο τέταρτο εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με τριάντα (30) ECTS.

Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται 100% εξ αποστάσεως, με σύγχρονη ή/και ασύγχρονη (σε ποσοστό έως 25%) διδασκαλία. (Βλ. άρθρο 7 κατωτέρω).

Για κάθε μάθημα ορίζεται ως συντονιστής ένα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος Φιλολογίας Ε.Κ.Π.Α. ή μέλος ΔΕΠ των συνεργαζόμενων τμημάτων.

Οι φοιτητές/-ήτριες του Δ.Π.Μ.Σ. επιλέγουν σε καθένα από τα πρώτα τρία εξάμηνα

(Α', Β' και Γ') τέσσερα (4) από τα εκάστοτε προσφερόμενα μαθήματα, έτσι ώστε σε κάθε εξάμηνο να συγκεντρώνουν 30 ECTS. Επιλέγουν 12 μαθήματα με 7.5 πιστωτικές μονάδες το καθένα, με συνολικό αριθμό ECTS ενενήντα (90). Η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε 30 ECTS.

Τα προσφερόμενα μαθήματα προέρχονται από τον ακόλουθο κατάλογο (η κατανομή τους στα εξάμηνα είναι απολύτως ενδεικτική) και δεν θα προσφέρονται όλα απαραίτητως σε κάθε ακαδημαϊκό έτος και σε κάθε εξάμηνο.

Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται ως εξής:

Α' Εξάμηνο		
Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα	Λιδ. Ώρες/ εβδομάδα	ECTS
Η επιστήμη της Λαογραφίας: Ιστορία και Θεωρία	2	7.5
Δημόσια λαογραφία, πολιτιστική διαχείριση και πολιτιστική πολιτική: Ζητήματα οργάνωσης, διοίκησης και διαχείρισης πολιτιστικών φορέων	2	7.5
Θεωρητικές και κριτικές προσεγγίσεις για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά	2	7.5
Μεθοδολογία εθνογραφικής και αρχειακής έρευνας	2	7.5
Οικολογική Λαογραφία και Πολιτισμική Οικολογία	2	7.5
Λαϊκός Πολιτισμός και Τουρισμός	2	7.5
Σύνολο		30
Β' Εξάμηνο		
Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα	Λιδ. Ώρες/ εβδομάδα	ECTS
Κοινότητες και ταυτότητες στον αγροτικό και στον αστικό χώρο	2	7.5
Λαϊκή τέχνη και λαογραφικά μουσεία. Οργάνωση και επιμέλεια εκθέσεων – Πρακτική άσκηση	2	7.5
Θρησκευτική Λαογραφία. Έθιμα και δρώμενα στον κύκλο του χρόνου και της ζωής στον αγροτικό και στον αστικό χώρο	2	7.5
Ανάλυση αφηγηματικού λόγου: Λαογραφική έρευνα και εφαρμογές	2	7.5
Οπτική εθνογραφία και λαϊκός πολιτισμός	2	7.5
Θεάματα και μουσικοχορευτικά δρώμενα: Μεταξύ παράδοσης και νεωτερικότητας	2	7.5
Σύνολο		30

Γ' Εξάμηνο		
Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα	Λιδ. Ώρες/ εβδομάδα	ECTS
Λαϊκός πολιτισμός και εκπαίδευση	2	7.5
Υλικός πολιτισμός και Λαογραφία: Ταυτότητες, κατανάλωση, αειφορία	2	7.5
Ψηφιακή Λαογραφία	2	7.5
Αστική Λαογραφία	2	7.5
Λαϊκός πολιτισμός και διατροφή: Καθημερινότητα, τελετουργικές και εθιμικές χρήσεις	2	7.5
Σύνολο		30
Δ' Εξάμηνο		ECTS
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας		30
Σύνολο		30

Το ΔΠΜΣ «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» ενέχει εξ ορισμού την έννοια της εφαρμογής της θεωρητικής γνώσης στις πολιτισμικές ομάδες και στους πολιτιστικούς φορείς. Συνεπώς, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν την ευκαιρία και την υποχρέωση να ασκηθούν σε θέματα λαογραφικής έρευνας και πολιτιστικής διαχείρισης σε μουσεία και εργαστήρια, συμπεριλαμβανομένων του Λαογραφικού Μουσείου και Αρχείου του Τμήματος Φιλολογίας και των Εργαστηρίων των συνεργαζόμενων πανεπιστημιακών τμημάτων, Π.Τ.Δ.Ε. του Ε.Κ.Π.Α., Τ.Ι.Ε. του Δ.Π.Θ., Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου, σε αρχεία, σε πολιτιστικούς οργανισμούς και φορείς, ή/και στη Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού, όπου μπορούν στην πράξη να κατανοήσουν και να εφαρμόσουν την έννοια και τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Τα περισσότερα μαθήματα περιλαμβάνουν τη γνωριμία και τη δυνατότητα πρακτικής συνεργασίας με τους ανωτέρω φορείς. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο του μαθήματος «Μεθοδολογία εθνογραφικής και αρχειακής έρευνας» του Α' εξαμήνου, υπάρχουν «υποχρεωτικά σεμινάρια/ασκήσεις επιτόπιας έρευνας στον αγροτικό και τον αστικό χώρο, καθώς και άσκηση στο Λαογραφικό Μουσείο και Αρχείο του ΕΚΠΑ». Ομοίως, το μάθημα «Θεωρητικές και κριτικές προσεγγίσεις για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά» περιλαμβάνει πρακτική εξάσκηση των φοιτητών όσον αφορά στην συγκρότηση των δελτίων καταχώρισης των στοιχείων της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς στο Εθνικό Ευρετήριο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας, το οποίο εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού. Στο μάθημα «Λαϊκή τέχνη και λαογραφικά μουσεία. Οργάνωση και επιμέλεια εκθέσεων – πρακτική άσκηση», του Β' εξαμήνου, η εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών με ζητήματα διαχείρισης των λαογραφικών μουσείων γίνεται «με την άσκησή τους τόσο στην πρακτική εφαρμογή της θεωρητικής κατάρτισης με την ανάληψη ρόλων σε μικρό εκθεσιακό project, όσο και στην κριτική ανάλυση εκθέσεων λαογραφικών μουσείων που θα επισκέπτονται στη διάρκεια του εξαμήνου» (βλ. αναλυτική περιγραφή μαθημάτων).

Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται εξ αποστάσεως. Υπάρχει δυνατότητα διεξαγωγής μαθημάτων με τη χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι οποίες δεν υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του Δ.Π.Μ.Σ. Τα μαθήματα οργανώνονται σε εξάμηνα, πραγματοποιούνται σε εβδομαδιαία βάση και διεξάγονται στην ελληνική ή κατά περίπτωση στην αγγλική γλώσσα.

Εξετάσεις και αξιολόγηση μεταπτυχιακών φοιτητών

Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. ή/και στην ηλεκτρονική τάξη του μαθήματος.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Ένας/Μία μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις) μόνο αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 75% των ωρών του μαθήματος. Σε αντίθετη περίπτωση, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια υποχρεούται να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Σε περίπτωση που το ποσοστό αδικαιολόγητων απουσιών του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας ξεπερνά το 25% στο σύνολο των μαθημάτων, ο/η φοιτητής/-ήτρια αποτυγχάνει στο συγκεκριμένο μάθημα. Το εν λόγω θέμα εξετάζεται από την Ε.Π.Σ.

Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/-ριών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με γραπτές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών στο τέλος ή καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον/τη διδάσκοντα/-ουσα του κάθε μαθήματος. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10 (συμπεριλαμβανομένων και μισών βαθμών: 5,5, 6,5, κ.λπ.). Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. και του Τμήματος μέσα σε τέσσερις (4) εβδομάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος.

Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών των προγραμμάτων σπουδών δεύτερου κύκλου που οργανώνονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δύναται να πραγματοποιείται με εξ αποστάσεως εξετάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

Η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων του Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

Δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της Ε.Π.Σ. και

εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του Τμήματος και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

Μαθήματα στα οποία κάποιος δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, οφείλει να τα επαναλάβει. Σε περίπτωση επανάληψης παρακολούθησης μαθήματος στο οποίο έχει εξεταστεί ανεπιτυχώς, ο/η φοιτητής/-ήτρια υποχρεούται να καταβάλει τα επιπλέον δίδακτρα που αναλογούν. Ωστόσο η εργασία ή άσκηση που βαθμολογείται αυτοτελώς, κατοχυρώνεται και δεν επαναλαμβάνεται, εφόσον η παρακολούθηση αυτών κρίθηκε επιτυχής.

Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει εμφιλοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα, ύστερα από έγγραφο του/της αρμόδιου διδάσκοντα/ουσας και απόφαση της Ε.Π.Σ.

Αν ο/η φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

Τα γραπτά ή τα ηλεκτρονικά κείμενα των εξετάσεων των φοιτητών φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δύο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Ε.Π.Σ. συντάσσεται σχετικό πρακτικό και καταστρέφονται – εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = (\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k) / \Sigma \text{ΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

BM_k = βαθμός του μαθήματος k

ΠΜ_k = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος k

$\Sigma \text{ΠΜ}$ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών από τα προσφερόμενα μαθήματα του Δ.Π.Μ.Σ. και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι εκατόν είκοσι (120) ECTS.

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ)

Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (Μ.Δ.Ε.) γίνεται μετά την παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και την επιτυχή εξέταση σε αυτά. Επιπλέον ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια οφείλει να έχει τακτοποιήσει όλες τις οικονομικές του/της υποχρεώσεις πριν από την ανάθεση της Μ.Δ.Ε.

Η Μ.Δ.Ε. πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. Η εργασία θα πρέπει να ανταποκρίνεται στους όρους του Κανονισμού Δεοντολογίας της έρευνας του Δ.Π.Μ.Σ. «Λαογραφία και Πολιτιστική Διαχείριση» και να διαθέτει τις τεχνικές προδιαγραφές που περιγράφονται στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. Η παρασιώπηση βιβλιογραφικών ή άλλων πηγών, όπως και οποιαδήποτε μορφή λογοκλοπής σε κάθε εργασία, συμπεριλαμβανομένης της διπλωματικής, συνεπάγεται απόρριψη.

Η Ε.Π.Σ., ύστερα από αίτηση του υποψηφίου / της υποψηφίας στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της Μ.Δ.Ε., ο/η προτεινόμενος/-η επιβλέπων/-ουσα, και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης Μ.Δ.Ε., ορίζει τον επιβλέποντα/-ουσα αυτής και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/-ουσα.

Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η ελληνική ή η αγγλική και ορίζεται μαζί με τον ορισμό του θέματος. Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να οριστικοποιηθεί κατόπιν αίτησης του/ης φοιτητή /τριας και σύμφωνης γνώμης του/ης επιβλέποντος/ουσας προς τη Ε.Π.Σ. του Δ.Π.Μ.Σ. Στην αίτηση πρέπει να υπάρχει και συνοπτική δικαιολόγηση της αλλαγής.

Η εργασία πρέπει να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ.

Τεχνικά χαρακτηριστικά της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας:

Χρώμα εξωφύλλου: Ανοιχτό πράσινο

Μέγεθος Σελίδας: Α4

Διάστιχο: 1½

Γραμματοσειρά: Times New Roman (σε περίπτωση που η εργασία περιλαμβάνει παραθέματα με ειδικά σύμβολα και/ή υπεστιγμένα γράμματα, ως γραμματοσειρά ορίζεται η IFAO Grec Unicode).

Μέγεθος Γραμματοσειράς: 12 στιγμές (υποσημειώσεις: 10 στιγμές).

Έκταση: ενδεικτικά 50-100 σελίδες ή 15.000-35.000 λέξεις. Στα όρια αυτά συμπεριλαμβάνονται οι υποσημειώσεις, αλλά εξαιρούνται η βιβλιογραφία, οι βραχυγραφίες και τα τυχόν παραρτήματα (π.χ. σώματα δεδομένων, κείμενα, εικονογράφηση κ.λπ.).

Για να εγκριθεί η εργασία ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Η βαθμολογία κατατίθεται στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. το αργότερο σε τέσσερις (4) εβδομάδες από την κατάθεση της εργασίας.

Ο/Η Επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ.:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης.

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ", σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

Εφόσον η Μ.Δ.Ε. περιέχει πρωτότυπα αποτελέσματα μη δημοσιευμένα, δύναται, κατόπιν αιτήσεως του/της επιβλέποντος/ουσας, η οποία συνοπογράφεται από τον/την μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια, να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα μόνο οι περιλήψεις, και το πλήρες κείμενο να δημοσιευθεί αργότερα.

Η διπλωματική εργασία πρέπει να είναι αποκλειστικά προϊόν προσωπικής έρευνας και μόχθου, να αξιοποιεί δημιουργικά και να διαλέγεται με την προϋπάρχουσα βιβλιογραφία σχετικά με το θέμα της εργασίας. Οι αναφορές στη βιβλιογραφία (έντυπη ή διαδικτυακή) πρέπει να είναι σαφείς και σχολαστικές. Δεν είναι επιτρεπτό να αναπαράγονται, είτε αυτολεξεί είτε σε παράφραση, ιδέες αντλημένες από άλλες μελέτες ή κείμενα, χωρίς να αποδίδονται στην πηγή τους. Όταν συμβαίνει αυτό, η διπλωματική εργασία αποτελεί προϊόν λογοκλοπής.

Λογοκλοπή θεωρείται η ηθελημένη ή αθέλητη αντιγραφή αυτολεξεί ή σε παράφραση τμημάτων κειμένου (ανεξαρτήτως μεγέθους) από οποιαδήποτε έντυπη (π.χ. άρθρα, βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά, εργασίες άλλων φοιτητών/τριών) ή ηλεκτρονική πηγή χωρίς πλήρη βιβλιογραφική αναφορά στην πηγή απ' όπου έχουν αντληθεί. Λογοκλοπή επίσης θεωρείται η οποιαδήποτε παρέμβαση τρίτων στο περιεχόμενο ή τη δομή της εργασίας (χωρίς σχετική αναφορά) ή η ανάθεση της συγγραφής της εργασίας σε τρίτους. Η λογοκλοπή αποτελεί σοβαρό παράπτωμα ακαδημαϊκής δεοντολογίας και συνεπάγεται κυρώσεις, που, ανάλογα με τη σοβαρότητα του παραπτώματος, την οποία κρίνει η ΣΕ, μπορεί να κυμαίνονται από τον μηδενισμό της συγκεκριμένης εργασίας, την αποτυχία στο μάθημα, μέχρι και την οριστική διαγραφή του φοιτητή /της φοιτήτριας από το μητρώο των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών του Τμήματος. Τα

παραπάνω ισχύουν για εργασίες σε συγκεκριμένα μαθήματα και Διπλωματικές Εργασίες.

Η λογοκλοπή δεν είναι αποδεκτή και συνιστά σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα για τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας. Συγκεκριμένα, το άρθρο 23 του Γενικού Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας των Α.Ε.Ι. (ΦΕΚ 220/Α/3.11.2008), αναφέρει ότι «πειθαρχικά παραπτώματα για τα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π., Ε.Ε.ΔΙ.Π. ή Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και το λοιπό βοηθητικό και έκτακτο διδακτικό-εκπαιδευτικό προσωπικό των Α.Ε.Ι., καθώς και για τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές ή σπουδαστές και υποψήφιους διδάκτορες συνιστούν η παραβίαση των κείμενων διατάξεων της νομοθεσίας για τα Α.Ε.Ι., η παραβίαση των αποφάσεων των οργάνων του ιδρύματος και η παραβίαση των κανόνων συμπεριφοράς που πρέπει να επιδεικνύουν τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, ώστε να μην διαταράσσεται η δημοκρατική λειτουργία και να μην θίγεται το κύρος του Α.Ε.Ι. και των λειτουργιών του. Ειδικότερα, πειθαρχικά παραπτώματα συνιστούν ιδίως: α) Η συνειδητή αποσιώπηση της άμεσης ή έμμεσης συνεισφοράς άλλων προσώπων στο αντικείμενο της επιστημονικής τους έρευνας και διδασκαλίας». Επίσης, το εδάφιο (β), της παρ. 2, του άρθρου 23 του ν. 4777/17.2.2021 (Α' 25) αναφέρει «ως πειθαρχικό παράπτωμα για τους φοιτητές τη λογοκλοπή ή την αποσιώπηση της άμεσης ή έμμεσης συνεισφοράς άλλων προσώπων στο εκάστοτε αντικείμενο επιστημονικής ενασχόλησης ή έρευνας».

Σε περίπτωση ύπαρξης λογοκλοπής στη Μ.Δ.Ε., η εργασία απορρίπτεται στο σύνολό της και ακολουθούνται τα λοιπά προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία και τους κανονισμούς του Πανεπιστημίου για τον κολασμό του ή της λογοκλόπου.

Απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η Ε.Π.Σ. διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δ.Μ.Σ.

Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/ή φοιτητής/τρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/της ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/της στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

Το Δ.Μ.Σ. πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Ε.Κ.Π.Α. και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος. Στο Δ.Μ.Σ αναφέρονται όλα τα συνεργαζόμενα τμήματα και ιδρύματα.

Στο πλαίσιο του Δ.Π.Μ.Σ. απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη «ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ».

Υποχρεώσεις και δικαιώματα μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών

Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/ις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (<https://access.uoa.gr/>). Προς τούτο μεριμνά η Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές/-ήτριες με Αναπηρία (ΦμεΑ) του Ε.Κ.Π.Α., αποστολή της οποίας είναι η επίτευξη στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών/-ριών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης. Μερικές από τις βασικές ανάγκες ή απαιτήσεις των ΦμεΑ είναι: η πρόσβαση στη διαπροσωπική επικοινωνία με τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, η πρόσβαση στις πανεπιστημιακές κτιριακές εγκαταστάσεις, η πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό (έντυπο και ηλεκτρονικό), η πρόσβαση στον πίνακα και τις προβολές της αίθουσας διδασκαλίας, η πρόσβαση στη συγγραφή σημειώσεων, εργασιών και στις γραπτές εξετάσεις, η πρόσβαση στις πληροφορίες, το περιεχόμενο του διαδικτύου και τις εφαρμογές πληροφορικής.

Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΚΠΑ παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (<https://www.career.uoa.gr/ypiresies/>).

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του Δ.Π.Μ.Σ., διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του Δ.Π.Μ.Σ. κ.ά.

Η Συνέλευση του Τμήματος Φιλολογίας, μετά την εισήγηση της Ε.Π.Σ., δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον παρόντα Κανονισμό,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο Δ.Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι.

Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια διαγραφεί από το Δ.Π.Μ.Σ., μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

Οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS + ή CIVIS, κατά την κείμενη νομοθεσία. Στην περίπτωση αυτή ο μέγιστος αριθμός ECTS που μπορούν να αναγνωρίσουν είναι τριάντα (30). Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μετά το Α΄ εξάμηνο σπουδών τους. Οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να κάνουν αίτηση προς την Ε.Π.Σ. και να ακολουθήσουν τους όρους του προγράμματος.

Το Δ.Π.Μ.Σ. μπορούν να το παρακολουθήσουν και φοιτητές/τριες από διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS+, σύμφωνα με τις συναφθείσες συνεργασίες.

Οι φοιτητές/τριες μπορούν να κάνουν πρακτική άσκηση μέσω του προγράμματος Erasmus +, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του Ε.Κ.Π.Α. δύνανται να εγγραφούν σε Π.Μ.Σ. του ιδίου ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ιδίου ή άλλου Τμήματος, του ιδίου ή άλλου Α.Ε.Ι.

Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται (έντυπη ή ηλεκτρονική) αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/ις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες (βλ. άρθρο 16) συμπληρώνοντας ανωνύμως το ερωτηματολόγιο αξιολόγησής του/της. Η διαδικασία γίνεται μεταξύ της 8^{ης} και της 10^{ης} εβδομάδας διδασκαλίας.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

Για τη συμμετοχή τους στο Δ.Π.Μ.Σ. «Λαογραφία και Πολιτιστική Διαχείριση» οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των επτακοσίων πενήντα (750) ευρώ ανά εξάμηνο. Η καταβολή του τέλους γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/-ριών από το αρμόδιο όργανο του Δ.Π.Μ.Σ., πριν από την έναρξη των μαθημάτων, σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τις διατάξεις του ισχύοντος Κανονισμού του. Η καταβολή των τελών φοίτησης αναστέλλεται υποχρεωτικά για όλους/-ες τους/τις φοιτητές/-ήτριες που υποβάλλουν αίτηση απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης, σύμφωνα με τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α. (βλ. σχετικά άρθρο 11 κατωτέρω). Τα τέλη φοίτησης υπολογίζονται σύμφωνα με τον ετήσιο προϋπολογισμό του Δ.Π.Μ.Σ., με κριτήριο την κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του.

Οι φοιτητές/-ήτριες του Τμήματος οφείλουν να αναφέρουν τη συναφή ιδιότητά τους στις δημοσιεύσεις που πραγματοποιούν επί του αντικειμένου της έρευνάς τους στο πλαίσιο του Δ.Π.Μ.Σ.

Οι φοιτητές/-ήτριες μπορούν να απευθύνονται στον/στην Ακαδημαϊκό/ή Σύμβουλο για οποιοδήποτε ζήτημα αφορά τις σπουδές τους.

Οι φοιτητές/-ήτριες μπορούν να εκφράζουν τυχόν παράπονά τους στον/στην Ακαδημαϊκό/ή Σύμβουλο ή / και στον Διευθυντή/τρια του Δ.Π.Μ.Σ.

Οι μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/-ήτριες έχουν την υποχρέωση να αναγνωρίσουν

ενυπόγραφα ότι αποδέχονται τον κανονισμό του Δ.Π.Μ.Σ.

Απαλλαγή διδασκόντων

Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, οι φοιτητές/τριες Δ.Π.Μ.Σ., που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Δ.Π.Μ.Σ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριών που εισάγονται στο Δ.Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος.

Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών των Δ.Π.Μ.Σ. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε Δ.Π.Μ.Σ.

Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/τριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., που γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι σύμφωνα με τη διάταξη 3.3 του παρόντος κανονισμού, απαλλάσσονται από την καταβολή διδάκτρων.

Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα σε Δ.Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β' βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας υπάρχει η δυνατότητα να παρέχεται μείωση στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης κατά 50%.

Αξιολόγηση του ΔΠΜΣ

Η αξιολόγηση του ΔΠΜΣ γίνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης και από την ΜΟΔΠ σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού.

Η αξιολόγηση είναι διαρκής έτσι ώστε τα συμπεράσματα να αξιοποιούνται για τη βελτίωση του προγράμματος σπουδών. Ενδιάμεσες αξιολογήσεις γίνονται κάθε εξάμηνο με συναντήσεις των διδασκόντων/διδασκουσών και μία συνολική συζήτηση στη συνεδρίαση της ΕΠΣ, ενώ πραγματοποιείται και τελική αξιολόγηση με την ολοκλήρωση του προγράμματος στο τέλος της διετίας. Η αξιολόγηση αφορά:

- τα μέλη της ΕΠΣ με βάση την έκθεση, έπειτα από μελέτη των αξιολογήσεων του προγράμματος από τους/τις φοιτητές/-ήτριες στο τέλος κάθε διετίας.
- τους διδάσκοντες /τις διδάσκουσες στο ΔΠΜΣ οι οποίοι/ες (α) αξιολογούν τους φοιτητές/φοιτήτριες του μαθήματός τους, με τη συμπλήρωση ειδικού ερωτηματολογίου το οποίο κατατίθεται στη Γραμματεία και (β) συνέρχονται μια φορά στη διάρκεια του εξαμήνου και διεξάγεται συζήτηση βάσει των

σχολίων των φοιτητών/-ριών και των δικών τους εντυπώσεων, προτάσεων κ.ά.

- τους φοιτητές/-ήτριες οι οποίοι με τη συμπλήρωση ειδικών ερωτηματολογίων αξιολογούν: 1) κάθε μάθημα στο τέλος του εξαμήνου, 2) το πρόγραμμα στο σύνολό του μετά την ολοκλήρωσή του.

Απορρόφηση αποφοίτων

Οι απόφοιτοι του ΔΠΜΣ στην «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» έχουν τη δυνατότητα να

α) στελεχώσουν ως καθηγητές φιλόλογοι τη δημόσια και ιδιωτική Δευτεροβάθμια και Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση με τη διδασκαλία μαθημάτων του ανθρωπιστικού πεδίου,, με δεδομένο ότι το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό δίπλωμα μοριοδοτεί τους υποψηφίους/τις υποψήφιες στους διαγωνισμούς για την πρόσληψη στη δημόσια εκπαίδευση, ενώ αποτιμάται ως σημαντικό προσόν και από τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια,

β) εργαστούν σε ερευνητικά κέντρα που θεραπεύουν τις ανθρωπιστικές επιστήμες ή να διδάξουν σε διάφορες σχολές (Ι.Ε.Κ., Κ.Ε.Κ., Ο.Α.Ε.Δ., Σχολές Τουριστικών Επαγγελμάτων, Σχολές Ξεναγών, Σχολές Ενόπλων Δυνάμεων, Σχολή Αστυνομίας, Σχολή Νοσηλευτικής, κ.ά.),

γ) εργαστούν σε οποιονδήποτε φορέα αναζητεί για επιστημονικό ή διοικητικό έργο αποφοίτους Πανεπιστημίου με ποιοτική εξειδίκευση στο πεδίο της Λαογραφίας, ευρεία και υψηλού επιπέδου κατάρτιση στις ανθρωπιστικές επιστήμες, διαπιστωμένη ικανότητα στη συστηματική μελέτη και έρευνα στους ανωτέρω τομείς (π.χ. ως ερευνητές σε μουσεία, σε δημόσιες και ιδιωτικές Βιβλιοθήκες και Αρχεία, όπου υπάρχει αρχαιογνωστικό υλικό, το οποίο ακόμη δεν έχει αξιοποιηθεί),

δ) εργαστούν σε οποιοδήποτε πολιτιστικό φορέα ή επαγγελματικό χώρο ασχολείται με ζητήματα λαϊκού πολιτισμού. Τέτοιοι φορείς είναι τα Λαογραφικά ιδρύματα και μουσεία (Ελληνική Λαογραφική Εταιρεία, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Λαογραφικά Μουσεία και Αρχεία ανά την Ελλάδα).

ε) εργαστούν σε δήμους και δημοτικές επιχειρήσεις σε προγράμματα που σχετίζονται με τη δημόσια προβολή του λαϊκού πολιτισμού.

στ) συνεργαστούν με εκδοτικούς οίκους (μετάφραση, συγγραφή σχολικών βοηθημάτων, εξειδικευμένων εγχειριδίων για το λαϊκό πολιτισμό και την πολιτιστική) και σε εκδοτικά προγράμματα υψηλών απαιτήσεων.

ζ) συνεργαστούν με μέσα μαζικής ενημέρωσης, έντυπα, ραδιοτηλεοπτικά και ηλεκτρονικά (συντονισμός ύλης σε περιοδικά λαογραφικά, αρθρογραφία στον τομέα των ανθρωπιστικών επιστημών, διόρθωση και επιμέλεια κειμένων επιστημονικής εξειδίκευσης κλπ.),

η) συνεχίσουν τις σπουδές τους για απόκτηση διδακτορικού διπλώματος.

Δραστηριότητες: Συνέδρια και ημερίδες

Το Τμήμα Φιλολογίας οργανώνει ποικίλες εκδηλώσεις, όπως διεθνή συνέδρια, ημερίδες, διαλέξεις από σημαντικούς/ές Έλληνες/ίδες ή αλλοδαπούς/ές επιστήμονες, καλλιτέχνες και δημιουργούς. Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/-ήτριες συμμετέχουν σε αυτές τις εκδηλώσεις δωρεάν.

Στα συνέδρια που διοργανώνονται από τον Τομέα Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας ή το ΔΠΜΣ οι φοιτητές/-ήτριες καλούνται να προσφέρουν υποστήριξη γραμματειακή, εφόσον είναι διαθέσιμοι/ες, αποκομίζοντας σημαντική ακαδημαϊκή εμπειρία από τη συμμετοχή τους. Παράλληλα, παροτρύνονται να παρακολουθούν τις επιστημονικές δραστηριότητες και εξελίξεις στον ελληνικό και διεθνή χώρο και να μετέχουν σε συνέδρια και εκδηλώσεις που διοργανώνονται από ερευνητικούς φορείς, όπως π.χ. το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, η Ακαδημία Αθηνών κ.ά..

Ειδικότερα ο Τομέας Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας, σε συνεργασία με το ΔΠΜΣ, αλλά και με τα άλλα ΠΜΣ του Τομέα, διοργανώνει τακτικά (περίπου μία φορά τον μήνα) σεμιναριακές διαλέξεις με προσκεκλημένους διαπρεπείς επιστήμονες στο πεδίο της Λαογραφίας, καθηγητές ελληνικών και ξένων πανεπιστημίων.

Επίσης, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες μπορούν να διοργανώνουν ημερίδα ή συνέδριο, για να παρουσιάσουν τους ερευνητικούς τους καρπούς και να ανατροφοδοτείται η έρευνά τους. Επίσης, συμμετέχουν σε αντίστοιχες πρωτοβουλίες μεταπτυχιακών προγραμμάτων άλλων πανεπιστημίων της ημεδαπής και, πρόσφατα, και του εξωτερικού.. Με ιδιαίτερη επιτυχία πραγματοποιήθηκε το 11^ο Συνέδριο μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων Φιλολογίας στις αρχές Οκτωβρίου 2022 σε διάστημα 4 ημερών και με διακεκριμένους προσκεκλημένους ομιλητές (keynote speakers) από το ΕΚΠΑ και άλλα πανεπιστήμια.

Το πρόγραμμα των έκτακτων σεμιναρίων και των ημερίδων/συνεδρίων ανακοινώνεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος: <https://www.phil.uoa.gr/>

Υλικοτεχνική υποδομή

Για την εύρυθμη λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια της του Τμήματος Φιλολογίας, καθώς και πρόσθετοι χώροι αιθουσών, γραφείων, εργαστηρίων και της Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής.

Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Δ.Π.Μ.Σ. γίνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας, από διοικητικό υπάλληλο που απασχολείται πέραν του ωραρίου εργασίας του/της στην Γραμματεία και αμείβεται γι' αυτό από τα έσοδα του Δ.Π.Μ.Σ., ή από άλλο κατάλληλο άτομο εκτός Γραμματείας, αλλά σε συνεργασία με την Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας.

Βιβλιοθήκη (κεντρική) Φιλοσοφικής Σχολής

Διεύθυνση:

Οδός Νικολάου Πολίτη - Πανεπιστημιούπολη, Ζωγράφου, Τ.Κ. 15772

Τηλ.:(+30) 210 727 7605.

Δανεισμός: 210 727 7605, 7828, 7687.

Διαδανεισμός: 210 727 7844, 7416.

Γραμματεία: 210 727 7905.

Πέργαμος: 210 727 7578.

Εύδοξος: 210 727 7931

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες του ΔΠΜΣ μπορούν να δανείζονται βιβλία σύμφωνα με τις οδηγίες δανεισμού (και διαδανεισμού) της κεντρικής Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής, να συμβουλευονται επιστημονικά περιοδικά, να έχουν πρόσβαση στις ηλεκτρονικές βάσεις, καθώς και να παρακολουθούν εξειδικευμένα σεμινάρια πληροφοριακής παιδείας, που προσφέρονται από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης. Για περισσότερες πληροφορίες παρακαλούμε συμβουλευτείτε: <http://www.lib.uoa.gr/ypiresies/katalogos-opac.html>

Παροχές σε φοιτητές/-ήτριες του ΔΠΜΣ

Ακαδημαϊκή/ός Σύμβουλος Σπουδών

Στο ΔΠΜΣ προβλέπεται ο ορισμός Ακαδημαϊκού/ής Συμβούλου, που βοηθά τους/τις φοιτητές/-ήτριες να ολοκληρώσουν τις μεταπτυχιακές σπουδές τους με τον πιο ορθολογικό και αποδοτικό τρόπο και συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων που είναι δυνατόν να παρουσιαστούν στη διάρκεια των σπουδών. Έχει συμβουλευτικό ρόλο σε ό,τι αφορά στην ακαδημαϊκή πορεία του φοιτητή ή της φοιτήτριας, είναι διαθέσιμος/η για την πραγματοποίηση έκτακτων συναντήσεων με τους/τις φοιτητές/-ήτριες, για την παροχή συμβουλευτικής βοήθειας και ανακατεύθυνσης σε ειδικούς, σε περιπτώσεις αντιμετώπισης προσωπικών θεμάτων.

Στην έναρξη του ακαδημαϊκού έτους η ΕΠΣ του ΔΠΜΣ αναθέτει καθήκοντα Συμβούλου Σπουδών σε ένα ή περισσότερα μέλη Δ.Ε.Π./ ΕΔΙΠ. Οι Σύμβουλοι Σπουδών ορίζονται εκ περιτροπής με ετήσια θητεία, η οποία αρχίζει την 1η Οκτωβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους, και μπορεί να ανανεώνεται με τη σύμφωνη γνώμη του/της συμβούλου. Ο/Η Ακαδημαϊκός Σύμβουλος ενημερώνει την ΕΠΣ του ΔΠΜΣ σχετικά με όποια θέματα έχουν ανακύψει και δεν έχουν λυθεί.

Ο/Η Ακαδημαϊκός Σύμβουλος έχει λίστα με τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις των φοιτητριών και φοιτητών του ΔΠΜΣ και ρυθμίζει τον τρόπο επικοινωνίας μαζί τους (είτε διά ζώσης είτε τηλεφωνικά είτε διαδικτυακά). Επιπλέον ανακοινώνει στην προσωπική του/της ιστοσελίδα και στην ιστοσελίδα του Τμήματος τις ώρες υποδοχής των φοιτητών που συμβουλεύει. Οι συναντήσεις μπορούν να πραγματοποιούνται τόσο ατομικά όσο και ομαδικά για τη συζήτηση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος.

Ρόλος της/του Ακαδημαϊκού Συμβούλου είναι να συμβουλεύει τους/τις φοιτητές/-ήτριες για τον σχεδιασμό της ακαδημαϊκής τους πορείας και προόδου, για τον προγραμματισμό των μεταπτυχιακών σπουδών τους και για άλλες ακαδημαϊκές δραστηριότητες, ώστε να λάβουν αποφάσεις που αφορούν στους ατομικούς

εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς τους στόχους. Αναλυτικότερα, η/ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος:

- Δίνει συμβουλές σε φοιτήτριες και φοιτητές ατομικά ή και στο πλαίσιο ομάδας ως προς τις βασικές ακαδημαϊκές απαιτήσεις, επιλογή σεμιναρίων, διεργασίες και διαδικασίες του Τομέα Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας και πόρους του Τμήματος Φιλολογίας και του Πανεπιστημίου που μπορούν να αξιοποιήσουν.
- Βοηθά στην προσαρμογή των φοιτητών/φοιτητριών στον νέο κύκλο σπουδών τους.
- Διασαφηνίζει τη σχέση μεταξύ του ΔΠΜΣ και των δυνατοτήτων επαγγελματικής σταδιοδρομίας και αποκατάστασης.
- Βοηθά τους/τις φοιτητές/-ήτριες να προσδιορίσουν και να αναπτύξουν ένα ρεαλιστικό σχέδιο για την ακαδημαϊκή τους πορεία, με βάση τις ικανότητες και τα ενδιαφέροντά τους.
- Βοηθά τους/τις φοιτητές/-ήτριες να αναπτύξουν ένα ρεαλιστικό μακροπρόθεσμο σχέδιο για ενδεχόμενη συνέχιση των σπουδών τους σε διδακτορικό επίπεδο και για την επαγγελματική τους πορεία.
- Ενημερώνει και παραπέμπει, αν χρειαστεί, τους/τις φοιτητές/-ήτριες του/της σε άλλα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, καθώς σε άλλες διαδικασίες ή υπηρεσίες του Τμήματος Φιλολογίας ή του ΕΚΠΑ, για θέματα που δεν άπτονται της δικής της/του αρμοδιότητας (π.χ. Διεργασία διαχείρισης παραπόνων/ενστάσεων φοιτητών, Φοιτητική Μέριμνα, Συμβουλευτικές Υπηρεσίες, Συνήγορος του Φοιτητή του ΕΚΠΑ κ.λπ.).

Χώρος (συν)εργασίας και χρήσης του διαδικτύου

Όλοι/ες οι φοιτητές/-ήτριες του ΔΠΜΣ μπορούν να χρησιμοποιούν τους Η/Υ που υπάρχουν στα Εργαστήρια του Τμήματος και στη Βιβλιοθήκη, καθώς και την καλωδιακή σύνδεση με το διαδίκτυο στους συγκεκριμένους χώρους, για την έρευνά τους και γενικότερα για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των προγραμμάτων του ΔΠΜΣ.

Ηλεκτρονική Τάξη (e-class)

Οι φοιτητές/-ήτριες του ΔΠΜΣ έχουν πρόσβαση στην πλατφόρμα e-class στην οποία οι διδάσκοντες/ουσες του ΔΠΜΣ αναρτούν εκπαιδευτικό υλικό, ανακοινώσεις, χρήσιμες πληροφορίες, ασκήσεις κλπ.

Ηλεκτρονική διεύθυνση

Δίνεται ηλεκτρονική διεύθυνση σε όλους/ες τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/-ήτριες από το Υπολογιστικό Κέντρο του ΕΚΠΑ. Για τη διαδικασία εξασφάλισης e-mail μπορούν να απευθυνθούν στην Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας (Κυψέλη 609).

Άλλες Παροχές

Χορήγηση υποτροφιών	ΝΑΙ	Βλ. παρακάτω, Υποτροφίες-Βραβεία
Φοιτητική ταυτότητα	ΝΑΙ	Δεν προβλέπεται από σχετική διάταξη αλλά χορηγείται κατά πάγια τακτική.
Φοιτητικό εισιτήριο	ΝΑΙ	Σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις και την απόφαση της Συγκλήτου παρέχεται για το χρονικό διάστημα που έχει ορισθεί ως ελάχιστη διάρκεια σπουδών προσανυξημένο κατά 2 χρόνια.
Βιβλιάριο περίθαλψης	ΝΑΙ	Ισχύουν τα ίδια που ισχύουν για το φοιτητικό εισιτήριο.
Σίτιση	ΝΑΙ	Ισχύουν τα ίδια που ισχύουν για το φοιτητικό εισιτήριο.
Συγγράμματα	ΟΧΙ	Δεν προβλέπεται από σχετική διάταξη η χορήγηση δωρεάν συγγραμμάτων.
Συμμετοχή σε όργανα	ΝΑΙ	Σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους προβλέπεται συμμετοχή στη Συνέλευση του Τμήματος

Χρήσιμες διευθύνσεις και τηλέφωνα

ΔΟΑΤΑΠ	Αγίου Κωνσταντίνου 54, Αθήνα Τηλ. 210-5281000 www.doatap.gr
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι Τηλ: 210 344 2000 www.ypep.gr
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ	Αχαρνών 417, 11143 Αθήνα
Πληροφορίες για υποτροφίες, μεταπτυχιακές σπουδές, ευρωπαϊκά προγράμματα, εκδρομές νέων κ.λπ.	Τηλ: 210-2599300 www.neagenia.gr
ΙΚΥ (Ιδρυμα Κρατικών Υποτροφιών)	Εθνικής Αντιστάσεως 41,
Πληροφορίες για κρατικές υποτροφίες εσωτερικού και εξωτερικού.	14234 Νέα Ιωνία, Αθήνα Τηλ: 210-3726300 www.iky.gr
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	Παλαιών Πατρών Γερμανού 7, 10561 Αθήνα (7ος όροφος)
Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών και Έρευνας	Τηλ. 210-3689919
Διεύθυνση Κληροδοτημάτων, ΕΚΠΑ	Χρ. Λαδά 6, 6ος όροφος

Το Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων Τηλ: 210-3689131/4
παρέχει πληροφορίες για τις υποτροφίες
εσωτερικού και εξωτερικού που χορηγούνται
από κληροδοτήματα του ΕΚΠΑ.

Συνήγορος του φοιτητή ΕΚΠΑ

<http://www.sinigorosfititi.uoa.gr>

Υποτροφίες – Βραβεία

Το ΕΚΠΑ χορηγεί κάθε χρόνο υποτροφίες (με επιλογή ή με διαγωνισμό) για μεταπτυχιακές σπουδές, καθώς και βραβεία σε φοιτητές/ριες, συγγραφείς επιστημονικής πραγματείας κλπ. Για περισσότερες πληροφορίες: Διεύθυνση Κληροδοτημάτων – Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Χρήστου Λαδά, 6 (6ος όροφος). Προϊσταμένη: Α. Καββαδά-Ρουμελιώτη, τηλ. 210 3689131-4. Βλ. επίσης υποτροφίες από προγράμματα διεθνών διμερών συμφωνιών του ΕΚΠΑ, <http://www.interel.uoa.gr/dpt-intern-eu/inter-bil.html>. Για κληροδοτήματα που αφορούν αποκλειστικά τη Φιλοσοφική Σχολή, βλ. στον ιστότοπο της Κοσμητείας της Φιλοσοφικής Σχολής: <https://www.deanphil.uoa.gr/klirodotimata/>

Ιστοσελίδα: https://www.uoa.gr/foitites/paroches_drastiriotes/ypotrofies_brabeia/

Πρόγραμμα Erasmus+ και Πρόγραμμα CIVIS

Αποτελεί το κύριο τομεακό πρόγραμμα του Προγράμματος Διά Βίου Μάθηση (LLP) για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Συμπεριλαμβάνει την κινητικότητα (ανταλλαγή) μεταπτυχιακών φοιτητών για σπουδές και την κινητικότητα φοιτητών για πρακτική άσκηση, την κινητικότητα καθηγητών, εντατικά προγράμματα μικρής διάρκειας, σχέδια από κοινού ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών, Ακαδημαϊκά Δίκτυα Erasmus (Erasmus Academic Networks) κ.α. Περισσότερες πληροφορίες στη διεύθυνση:

<http://www.interel.uoa.gr/erasmus.html>

Κατά τα τέλη Φεβρουαρίου, γίνεται προκήρυξη υποτροφιών για μεταπτυχιακούς φοιτητές Λαογραφίας α' έτους, στο πλαίσιο συμφωνιών Erasmus+ του Τμήματος Φιλολογίας με αντίστοιχα Τμήματα της Ευρώπης, ώστε να σπουδάσουν κατά το γ' ή δ' εξάμηνο των σπουδών τους στο εξωτερικό. Η ανάρτηση των προκηρύξεων με λεπτομερείς πληροφορίες γίνεται στον ιστότοπο του Τμήματος Φιλολογίας: <http://www.phil.uoa.gr/erasmus-civis/erasmus.html>

Οι φοιτητές του Δ.Π.Μ.Σ. δύνανται να μετακινηθούν στο πλαίσιο των προγραμμάτων Erasmus+ και CIVIS για ένα εξάμηνο σε ένα από τα 34 Πανεπιστήμια με τα οποία έχουν υπογραφεί διμερείς συμφωνίες Erasmus+ ή σε ένα από τα 11 Πανεπιστήμια της συμμαχίας CIVIS. Προκηρύξεις γίνονται δύο φορές τον χρόνο, μία για κάθε πρόγραμμα, τον Δεκέμβριο και τον Μάρτιο. Οι προθεσμίες για την υποβολή αιτήσεων, η διαδικασία επιλογής και οι υπόλοιποι όροι και προδιαγραφές συμμετοχής των φοιτητών στις επιχορηγούμενες (μέχρι 6 μήνες) μετακινήσεις περιγράφονται στις αντίστοιχες προσκλήσεις ενδιαφέροντος, οι οποίες δημοσιεύονται στον ιστοχώρο του Τμήματος Φιλολογίας στις οικείες θέσεις (<http://www.phil.uoa.gr/erasmus-civis/erasmus.html> και <http://www.phil.uoa.gr/erasmus-civis/civis.html>), ενώ η

διαδικασία εποπτεύεται από το Τμήμα Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σχέσεων του Ε.Κ.Π.Α. (<http://www.interel.uoa.gr/>).

Erasmus+ και πρακτική άσκηση

Η δράση ERASMUS+ πρακτική άσκηση παρέχει τη δυνατότητα σε προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες όλων των Τμημάτων του Πανεπιστημίου να πραγματοποιήσουν μία περίοδο πρακτικής άσκησης σε Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Επιχειρήσεις και Οργανισμούς σε χώρες της Ευρώπης που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus+.

Το Τμήμα Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σχέσεων προκηρύσσει θέσεις πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ για κάθε ακαδημαϊκό έτος (συνήθως την άνοιξη).

Σκοπός και επιμέρους στόχοι

Σκοπός του ΔΠΜΣ «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και η προαγωγή της γνώσης και της έρευνας στα κυρίαρχα θεωρητικά ρεύματα της Λαογραφίας, ελληνικής και ξένης και στις βασικές κατηγορίες της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής διαχείρισης. Έμφαση θα δοθεί στις εφαρμογές του λαϊκού πολιτισμού: στη δημιουργική «χρήση» των θεμάτων του λαϊκού πολιτισμού στη σχολική μονάδα και στην ανάπτυξη ικανοτήτων προβολής του ζητημάτων του λαϊκού πολιτισμού στη δημόσια σφαίρα, σε εκδηλώσεις στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, ώστε να υπάρχει καλύτερη και στοχευμένη επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων.

Επιμέρους στόχοι του προγράμματος είναι:

- να προβάλλει και να αξιοποιεί την επιστήμη της Λαογραφίας στις θεωρητικές της διαστάσεις και στις πρακτικές της εφαρμογές,
- να καταρτίζει εξειδικευμένους επιστήμονες, οι οποίοι θα στελεχώσουν την εκπαίδευση, τους ερευνητικούς οργανισμούς, τη δημόσια διοίκηση, τους πολιτιστικούς φορείς και τα πανεπιστήμια,
- να συμβάλλει στην παραγωγή ερευνητικού έργου στο πεδίο της Λαογραφίας,
- να ενισχύει τη διεθνή παρουσία του Πανεπιστημίου με την προώθηση της έρευνας και τη δημοσιοποίησή της σε διεθνή συνέδρια και δημοσιεύσεις σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά,
- να συμβάλλει στον σχεδιασμό καινοτόμων δράσεων, στην επικαιροποίηση της γνώσης των αποφοίτων των Τμημάτων Φιλολογίας ή άλλων συναφών πεδίων, και στην επιμόρφωση των Πτυχιούχων των ανθρωπιστικών επιστημών και των Καθηγητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι απόφοιτοι/ες του ΔΠΜΣ αναμένεται σε γνωστικό επίπεδο

- α. Να προβάλλουν και να αξιοποιούν την επιστήμη της Λαογραφίας στις θεωρητικές της διαστάσεις και στις πρακτικές της εφαρμογές
- β. Να μάθουν και να χρησιμοποιούν τις σύγχρονες μεθόδους της Λαογραφίας ώστε να συμβάλουν με τις εξειδικευμένες γνώσεις τους σε τομείς όπως είναι οι δήμοι, οι δημοτικές επιχειρήσεις, οι πολιτιστικοί οργανισμοί και άλλοι φορείς, οι οποίοι αξιοποιούν το πολιτιστικό απόθεμα της κάθε περιοχής.
- γ. Να μάθουν και να χρησιμοποιούν τις σύγχρονες μεθόδους της Λαογραφίας ώστε να συμβάλουν με τις εξειδικευμένες γνώσεις τους στον εκσυγχρονισμό της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- δ. Να εκπαιδευτούν στη χρήση νέων τεχνολογιών στην έρευνα της Λαογραφίας, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη των σπουδών και στην προβολή τους στη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα.

ε. Να γίνουν εξειδικευμένοι επιστήμονες, οι οποίοι/-ες θα στελεχώσουν τους ερευνητικούς οργανισμούς, τη δημόσια διοίκηση, τους πολιτιστικούς φορείς και τα πανεπιστήμια και θα ενισχύσουν τη διεθνή παρουσία του Πανεπιστημίου με την προώθηση της έρευνας και τη δημοσιοποίησή της μέσω της συμμετοχής σε διεθνή συνέδρια και μέσω δημοσιεύσεων σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, συλλογικούς τόμους και εκδοτικούς οίκους.

- Στο πεδίο της ανάπτυξης **δεξιοτήτων, ικανοτήτων και διαμόρφωσης τάσεων** οι απόφοιτες/οι του ΔΠΜΣ αναμένεται:

(α) να έχουν την ικανότητα εφαρμογής των γνώσεων που έχουν αποκομίσει

(β) να χρησιμοποιούν στην έρευνά τους και στον επιστημονικό διάλογο και μία ή περισσότερες γλώσσες πέραν της ελληνικής

(γ) να αναζητούν, να αναλύουν, να επεξεργάζονται και να παράγουν νέα γνώση στον τομέα της Λαογραφίας, αξιοποιώντας ορθά την τεχνολογία και τα διαθέσιμα ψηφιακά εργαλεία και βάσεις δεδομένων στο πεδίο αυτό

(δ) να προσαρμόζονται στη νέα πραγματικότητα και σε νέες καταστάσεις που διαμορφώνονται στον χώρο έρευνάς τους

(ε) να έχουν αποκτήσει την ικανότητα να παίρνουν αποφάσεις και να υποστηρίζουν τις επιστημονικές τους θέσεις στον χώρο της έρευνάς τους αλλά και να αξιοποιούν αυτή τη δεξιότητα και σε συγγενή πεδία

(στ) να εργάζονται ερευνητικά είτε αυτόνομα είτε σε συνεργασία με συναδέλφους τους ερευνητές/-ήτριες ή επόπτες/επόπτριες στον τομέα τους ή σε διεπιστημονικό περιβάλλον

(ζ) να παράγουν νέες ιδέες και επιστημονική γνώση

(η) να σχεδιάζουν και να διαχειρίζονται επιστημονικά και ερευνητικά έργα

(θ) να σέβονται τη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα, ως απόρροια της ενασχόλησής τους με εκφάνσεις του πολιτισμού.

(ι) να επιδεικνύουν επαγγελματική, ακαδημαϊκή, κοινωνική και ηθική υπευθυνότητα, ως απόρροια της άσκησής τους στη λαογραφική έρευνα και την παραγωγή επιστημονικού λόγου

(ια) να επιδεικνύουν ευαισθησία σε θέματα φύλου, ως απόρροια της μελέτης ζητημάτων φύλου.

(ιβ) να έχουν ικανότητα κριτικής και αυτοκριτικής ως απόρροια της ανάλυσης, σύνθεσης και αποτίμησης επιστημονικών εργασιών,

(ιγ) να προάγουν την ελεύθερη, παραγωγική και επαγωγική σκέψη, ως απόρροια της ερευνητικής τους άσκησης και παραγωγής στο πεδίο της Λαογραφίας,

(ιδ) να έχουν αναπτύξει την ικανότητα διοργάνωσης, γραμματειακής και ακαδημαϊκής υποστήριξης ημερίδων συνεδρίων ή άλλων επιστημονικών και εκπαιδευτικών ευκαιριών ως απόρροια της εμπειρίας τους από την ενασχόλησή τους με ανάλογες εκδηλώσεις που διοργανώνονται στο πλαίσιο του ΔΠΜΣ,

(ιε) να έχουν αναπτύξει οργανωτικές ικανότητες και συντονιστικές δεξιότητες ως απόρροια της ενασχόλησής τους με τη λειτουργία του ΔΠΜΣ και του Τομέα Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας, όπως είναι η ομαλή διεξαγωγή των

εξεταστικών περιόδων προπτυχιακών μαθημάτων χειμερινού και εαρινού εξαμήνου, η γραμματειακή υποστήριξη κατά τη διοργάνωση ημερίδων ή συνεδρίων κλπ.

(ιζ') να έχουν αποδείξει την ικανότητα να συλλαμβάνουν, να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να προσαρμόζουν μια ουσιαστική ερευνητική διαδικασία στο πεδίο της Λαογραφίας με ακαδημαϊκή ακεραιότητα,

(ιζ) να έχουν πραγματοποιήσει στο πλαίσιο της διπλωματικής τους εργασίας μια συμβολή με πρωτότυπη έρευνα που να διευρύνει τα όρια της γνώσης, αναπτύσσοντας σημαντικό όγκο εργασίας, μέρος της οποίας αξίζει να δημοσιευθεί έπειτα από κρίση σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο,

(ιη) να έχουν ικανότητες για κριτική ανάλυση, αξιολόγηση και σύνθεση νέων και πολύπλοκων ιδεών,

(ιθ) να είναι σε θέση να διαλέγονται με τους/τις ομοτέχνους τους, την ευρύτερη επιστημονική κοινότητα και με την κοινωνία γενικότερα σε θέματα Λαογραφίας και συναφών επιστημονικών πεδίων,

(κ) να είναι σε θέση να συμβάλλουν, σε ακαδημαϊκό και επαγγελματικό περιβάλλον, στην προαγωγή της κοινωνικής, πολιτιστικής ή τεχνολογικής προόδου της κοινωνίας της γνώσης.

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Μαθημάτων 2023-2024

Το Δ.Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

Για την απόκτηση διπλώματος του Δ.Π.Μ.Σ. απαιτούνται συνολικά εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS).

Τα μαθήματα οργανώνονται σε εξάμηνα, πραγματοποιούνται σε εβδομαδιαία βάση και διεξάγονται στην ελληνική γλώσσα. Κατά περίπτωση, και για να εξυπηρετηθούν οι διεθνείς συνεργασίες του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, μπορούν να πραγματοποιηθούν διαλέξεις από προσκεκλημένους ομιλητές και στην αγγλική γλώσσα, ύστερα από έγκριση της Ε.Π.Σ.

Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και των εργαστηριακών ασκήσεων είναι υποχρεωτική.

Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο τέταρτο εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με τριάντα (30) ECTS.

Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται 100% εξ αποστάσεως, με σύγχρονη ή/και ασύγχρονη (σε ποσοστό έως 25%) διδασκαλία. (Βλ. άρθρο 7 κατωτέρω).

Για κάθε μάθημα ορίζεται ως συντονιστής ένα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος Φιλολογίας Ε.Κ.Π.Α. ή μέλος ΔΕΠ των συνεργαζόμενων τμημάτων.

Οι φοιτητές/-ήτριες του Δ.Π.Μ.Σ. επιλέγουν σε καθένα από τα πρώτα τρία εξάμηνα (Α', Β' και Γ') τέσσερα (4) από τα εκάστοτε προσφερόμενα μαθήματα, έτσι ώστε σε κάθε εξάμηνο να συγκεντρώνουν 30 ECTS. Επιλέγουν 12 μαθήματα με 7.5 πιστωτικές μονάδες το καθένα, με συνολικό αριθμό ECTS ενενήντα (90). Η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε 30 ECTS.

Τα προσφερόμενα μαθήματα προέρχονται από τον ακόλουθο κατάλογο (η κατανομή τους στα εξάμηνα είναι απολύτως ενδεικτική) και δεν θα προσφέρονται όλα απαραίτητα σε κάθε ακαδημαϊκό έτος και σε κάθε εξάμηνο.

Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται ως εξής:

Α' Εξάμηνο		
Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα	Λιδ. Ώρες/ εβδομάδα	ECTS
Η επιστήμη της Λαογραφίας: Ιστορία και Θεωρία	2	7.5
Δημόσια λαογραφία, πολιτιστική διαχείριση και πολιτιστική πολιτική: Ζητήματα οργάνωσης, διοίκησης και διαχείρισης πολιτιστικών φορέων	2	7.5
Θεωρητικές και κριτικές προσεγγίσεις για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά	2	7.5
Μεθοδολογία εθνογραφικής και αρχειακής έρευνας	2	7.5

Οικολογική Λαογραφία και Πολιτισμική Οικολογία	2	7.5
Λαϊκός Πολιτισμός και Τουρισμός	2	7.5
Σύνολο		30
Β' Εξάμηνο		
Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα	Λιδ. Ώρες/ εβδομάδα	ECTS
Κοινότητες και ταυτότητες στον αγροτικό και στον αστικό χώρο	2	7.5
Λαϊκή τέχνη και λαογραφικά μουσεία. Οργάνωση και επιμέλεια εκθέσεων – Πρακτική άσκηση	2	7.5
Θρησκευτική Λαογραφία. Έθιμα και δρώμενα στον κύκλο του χρόνου και της ζωής στον αγροτικό και στον αστικό χώρο	2	7.5
Ανάλυση αφηγηματικού λόγου: Λαογραφική έρευνα και εφαρμογές	2	7.5
Οπτική εθνογραφία και λαϊκός πολιτισμός	2	7.5
Θεάματα και μουσικοχορευτικά δρώμενα: Μεταξύ παράδοσης και νεωτερικότητας	2	7.5
Σύνολο		30
Γ' Εξάμηνο		
Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα	Λιδ. Ώρες/ εβδομάδα	ECTS
Λαϊκός πολιτισμός και εκπαίδευση	2	7.5
Υλικός πολιτισμός και Λαογραφία: Ταυτότητες, κατανάλωση, αειφορία	2	7.5
Ψηφιακή Λαογραφία	2	7.5
Αστική Λαογραφία	2	7.5
Λαϊκός πολιτισμός και διατροφή: Καθημερινότητα, τελετουργικές και εθιμικές χρήσεις	2	7.5
Σύνολο		30
Δ' Εξάμηνο		ECTS
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας		30
Σύνολο		30

Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων

Η ύλη των μαθημάτων μπορεί να τροποποιείται ύστερα από εισήγηση των συντονιστών και έγκριση της Ε.Π.Σ. Προβλέπονται τακτικές συναντήσεις των συμμετεχόντων στη διδασκαλία μαθημάτων συγγενικού γνωστικού αντικειμένου, με στόχο την εναρμόνιση του περιεχομένου κάθε μαθήματος.

Α' εξάμηνο (4 επιλογές από τα προσφερόμενα μαθήματα)

1. Η επιστήμη της Λαογραφίας: Ιστορία και Θεωρία

Στο μάθημα αυτό γίνεται μια γενικότερη εισαγωγή τόσο στη θεωρία και τη μεθοδολογία της επιστήμης της Λαογραφίας σε ελληνικό και διεθνές επίπεδο όσο και στις επιμέρους θεματικές της.

- Σύντομη εισαγωγή στον ορισμό και περιεχόμενο της Λαογραφίας. Ονοματοθεσία της επιστήμης
- Ιστορικές περιόδους της Λαογραφίας. Σύντομη αναδρομή στην ιστορία της Λαογραφικής Επιστήμης. Η προεπιστημονική περίοδος, η πρωτο-επιστημονική περίοδος και η μορφή του Νικολάου Πολίτη, οι πρώτες πανεπιστημιακές έδρες λαογραφίας στην Ελλάδα και η επιστημονική θεμελίωση των λαογραφικών σπουδών, το έργο και οι συμβολές σημαντικών λαογράφων (Στίλπων Κυριακίδης, Γεώργιος Μέγας, Γεώργιος Σπυριδάκης, Δημήτριος Λουκάτος, Άλκη Κυριακίδου-Νέστορος, Μιχαήλ Μερακλής). Σύγχρονη γενιά λαογράφων 1990 κ. εξ .
- Ειδικεύσεις της Λαογραφίας. Θεωρητική – Γλωσσική – Φιλολογική– Κοινωνική – Μουσική – Ανθρωπολογική – Μουσειολογική -Νεωτερική- Αστική Λαογραφία.
- Μεθοδολογία της Λαογραφίας. Επιτόπια έρευνα - εθνογραφία και μελέτη λαογραφικών θεμάτων.
- Σύγχρονες θεωρητικές κατευθύνσεις της λαογραφικής επιστήμης.
- Η Λαογραφία και οι συγγενείς επιστήμες (ιστορία, φιλολογία, κοινωνική και πολιτισμική ανθρωπολογία, εθνολογία, κοινωνιολογία, μικρο-κοινωνιολογία, προφορική ιστορία, ψυχολογία). Συγκλίσεις και διαφοροποιήσεις.
- Η επιστήμη της Λαογραφίας στην Ελλάδα, την Ευρώπη (Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία, Φινλανδία, Ισπανία, Ρωσία), τις Η.Π.Α. και αλλού (Ινδία, Κίνα κ.ά.)
- Λαογραφικά ιδρύματα και μουσεία (Ελληνική Λαογραφική Εταιρεία, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Λαογραφικά Μουσεία και Αρχεία ανά την Ελλάδα).
- Βιβλιογραφικά θέματα της Ελληνικής Λαογραφίας
- Θέματα Λαογραφίας στη σύγχρονη πόλη και στον περι-αστικό, τον αγροτικό χώρο και τον χώρο του διαδικτύου.

2. Δημόσια λαογραφία, πολιτιστική διαχείριση και πολιτιστική πολιτική: Ζητήματα οργάνωσης, διοίκησης και διαχείρισης πολιτιστικών φορέων

Στόχος αυτού του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές, ως μελλοντικούς εργαζόμενους στους τομείς της δημόσιας λαογραφίας, σε καίρια θέματα που σχετίζονται με την πολιτιστική διαχείριση και την πολιτιστική πολιτική στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στον κόσμο σήμερα. Οι φοιτητές καλούνται να γνωρίσουν θεωρητικά και πρακτικά, μέσα από παραδείγματα και ασκήσεις, και να προσεγγίσουν ερευνητικά και κριτικά τη δημόσια λαογραφία, την πολιτιστική διαχείριση και την πολιτιστική πολιτική, αφού αποτελούν καίριους άξονες της επιστημονικής και επαγγελματικής τους απασχόλησης. Συγκεκριμένα, το μάθημα διερευνά τις εξής θεματικές:

- Δημόσια Λαογραφία - Λαογραφία στον δημόσιο χώρο (public folklore): Εννοιολόγηση και ιστορία του πεδίου διεθνώς και στην Ελλάδα. Οι πολυσχιδείς ρόλοι των λαογράφων ως «δημόσιων λαογράφων», ως επιστημόνων, κρατικών ή ιδιωτικών υπαλλήλων και «ειδικών» του λαϊκού πολιτισμού. Το έργο των δημόσιων λαογράφων όσον αφορά στην αναπαράσταση, στην παρουσίαση σε νέα συμφραζόμενα και στη διάχυση του λαϊκού πολιτισμού, με εφαρμογή των προσεγγίσεων της λαογραφίας σε μη-ακαδημαϊκά ακροατήρια και με χρήση της για τη βελτίωση των αντικειμενικών συνθηκών μιας κοινότητας. Μέθοδοι έρευνας, στρατηγικές και κώδικας δεοντολογίας που αφορά στη συνεργασία μεταξύ των λαογράφων και των φορέων των πολιτισμικών στοιχείων σε θέματα αντιπροσώπευσης, ερμηνείας, τεκμηρίωσης και διάχυσης των στοιχείων αυτών στην κοινότητα.
- Πολιτιστικοί φορείς στην Ελλάδα και διεθνώς: Δημόσιοι/κρατικοί (Διευθύνσεις Υπουργείων, πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα, εθνικά μουσεία, βιβλιοθήκες κ.ά.), ιδιωτικοί (πολιτιστικά ιδρύματα, μουσεία, πολιτιστικοί κ.ά. σύλλογοι), τοπικής, περιφερειακής, κρατικής, ευρωπαϊκής και διεθνούς εμβέλειας. Αλληλεπιδράσεις, ανταλλαγές και συνέργειες μεταξύ τους στο πλαίσιο των τάσεων της διεθνοποίησης και της παγκοσμιοποίησης στους χώρους της οικονομίας και του πολιτισμού.
- Πολιτιστική διαχείριση (cultural management), ένα διεπιστημονικό πολυσχιδές πεδίο επαγγελματικής απασχόλησης, ένας αναπτυσσόμενος διεπιστημονικός και επαγγελματικός κλάδος: Εννοιολόγηση, βασικές έννοιες και αρχές που την καθορίζουν. Πολιτισμός. Βασικές αρχές οργάνωσης, διοίκησης και διαχείρισης πολιτιστικών φορέων, στους οποίους θα απασχοληθούν οι απόφοιτοι του ΔΠΜΣ. Θεσμικό και νομικό πλαίσιο της διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής πολιτικής στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στον κόσμο.
- Φορείς διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς και της συνακόλουθης πολιτιστικής πολιτικής: Διεθνείς οργανισμοί (UNESCO), τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και οι ευρωπαϊκές συμβάσεις. Σε εθνικό επίπεδο, το Υπουργείο Πολιτισμού με τις επιμέρους Διευθύνσεις του εποπτεύει και διαχειρίζεται όλα τα θέματα που αφορούν στον ελληνικό πολιτισμό. Σε τοπικό επίπεδο, σημαντικό ρόλο παίζουν οι φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης (περιφέρειες, δήμοι).
- Πολιτιστική διαχείριση, πολιτιστική πολιτική και επικοινωνία στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, με έμφαση στην ψηφιακή επικοινωνία και στη διαφήμιση.

- Πολιτισμός και οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών και της ευρύτερης ελληνικής κοινωνίας. Πολιτιστική διαχείριση και οικονομική πολιτική. Πολιτιστική βιομηχανία. Πολιτιστικός τουρισμός. Πολιτιστικό marketing, στρατηγικές προώθησης πολιτιστικών αγαθών. Καλλιέργεια γνώσεων και ανάπτυξη δεξιοτήτων των φοιτητών για την εξεύρεση πόρων (χρηματοδοτήσεις, συμμετοχή σε προγράμματα, χορηγίες κ.λπ.) για την υλοποίηση πολιτιστικών προγραμμάτων.
- Το μάθημα περιλαμβάνει και επισκέψεις των φοιτητών σε πολιτιστικούς φορείς (Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς κ.ά.), για τη γνωριμία και με τη δυνατότητα άσκησης σε αυτούς.

3. Θεωρητικές και κριτικές προσεγγίσεις για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά

Η άυλη πολιτιστική κληρονομιά (intangible cultural heritage/ICH) καθιερώθηκε παγκόσμια ως έννοια-κλειδί της Σύμβασης της UNESCO για τη διαφύλαξή της (2003). Η Σύμβαση έχει κυρωθεί από 181 κράτη, μεταξύ των οποίων και από την Ελλάδα (2006) και έχει ευρεία απήχηση στους εθνικούς και στους διεθνείς σχεδιασμούς της πολιτιστικής πολιτικής. Μέσω της εφαρμογής της Σύμβασης, ομάδες και κοινότητες αναζητούν την προβολή και τη δημόσια αναγνώριση ζωντανών και σημαντικών στοιχείων του πολιτισμού τους και προσπαθούν να τα διαφυλάξουν, να τα μεταβιβάσουν στις νεότερες γενιές και να τα διαχειριστούν με στόχο την αειφορία τους. Η ίδια η έννοια της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς ως όρος αλλά και οι τρόποι της εφαρμογής της ως θεωρίας και πρακτικής αντιμετωπίζονται κριτικά από την επιστήμη της λαογραφίας, γεγονός το οποίο διερευνάται στο παρόν μάθημα. Η ενασχόληση των λαογράφων με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά έχει ξεκινήσει δυναμικά στη χώρα μας κατά την τελευταία δεκαετία περίπου, στη βάση της προϋπάρχουσας παράδοσης της λαογραφίας στην Ελλάδα, ενώ αυξάνει και ενδυναμώνεται ως κύριος χώρος ερευνητικής και επαγγελματικής ενασχόλησης των λαογράφων. Στο παρόν μάθημα διερευνώνται οι ακόλουθες θεματικές:

- Άυλη πολιτιστική κληρονομιά: Εννοιολογήσεις και πεδία που περιλαμβάνει. Το ιστορικό της δημιουργίας της Σύμβασης για τη διαφύλαξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO και οι λοιπές συναφείς συμβάσεις. Η διοικητική δομή της Σύμβασης και η διασύνδεσή της με τις εθνικές δομές για την εφαρμογή της στην Ελλάδα.
- Πολιτιστική ή πολιτισμική κληρονομιά; Η έννοια της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς και η σχέση της με την υλική κληρονομιά. Κριτικές προσεγγίσεις στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά (critical heritage studies) και η σχέση της με τη δημόσια λαογραφία. Κριτικός διάλογος της λαογραφίας, της εθνολογίας, της ανθρωπολογίας και άλλων όμορων επιστημών για την έννοια, τη θεωρία και τις πρακτικές εφαρμογές της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Μέσω της προσπάθειας των φορέων να διαφυλάξουν τα στοιχεία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς τους ζωντανά για τις επόμενες γενιές, αναδιαμορφώνεται η σχέση τους με τις ίδιες τις πρακτικές τους, αναδιαμορφώνονται οι πρακτικές καθεαυτές αλλά και τα υποκείμενα που τις ασκούν. Κριτική προσέγγιση του θέματος της προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω της «φεστιβαλοποίησης» και της «θεαματοποίησής» της.
- Η εφαρμογή της Σύμβασης στην Ελλάδα από τη Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΔΙ.ΝΕ.ΠΟ.Κ.) του Υπουργείου Πολιτισμού. Οι

στόχοι και οι προτεραιότητες για τη μελέτη, διαφύλαξη και ανάδειξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας. Στοιχεία που βρίσκονται σε κίνδυνο. Καλές πρακτικές για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά στην Ελλάδα (και διεθνώς).

- Το Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας. Τα στοιχεία που είναι εγγεγραμμένα σε αυτό (κριτική επισκόπηση). Η διαδικασία, οι απαιτήσεις και η δεοντολογία συγκρότησης των δελτίων καταχώρισης των στοιχείων της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς στο Εθνικό Ευρετήριο (με πρακτική εξάσκηση των φοιτητών).
- Οι Αντιπροσωπευτικοί Κατάλογοι της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας της UNESCO και η διαδικασία καταχώρισης στοιχείων του Εθνικού Ευρετηρίου σε αυτούς. Η σημασία της παγκόσμιας αναγνωρισιμότητας και προβολής των στοιχείων της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς σε τοπικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.
- Οι προτεραιότητες του Υπουργείου Πολιτισμού για τη μελέτη, διαφύλαξη και ανάδειξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας: Παραδοσιακά Επαγγέλματα και Τέχνες. Αγροδιατροφική κληρονομιά. Λαϊκές γιορτές και δρώμενα. Μουσικές, χορευτικές κ.ά. παραστάσεις. Πολιτισμικά τοπία, με έμφαση στον αγροτικό χώρο. Στοιχεία που διατρέχουν κίνδυνο εξαφάνισης και πολιτιστικές πολιτικές για τη διάσωση και την ενδυνάμωσή τους. Τα ακαδημαϊκά και τα τοπικά λαογραφικά μουσεία και αρχεία ως χώροι συγκρότησης, μελέτης, διαφύλαξης και μεταβίβασης της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Η σημασία των κοινοτήτων ως κομβικού παράγοντα για την έννοια και την πρακτική της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Άυλη πολιτιστική κληρονομιά, συλλογική μνήμη και ταυτότητα τοπικών, εθνοπολιτισμικών και διασπορικών κοινοτήτων. Άυλη πολιτιστική κληρονομιά και κοινοτική βιωσιμότητα και αειφορία. Ζητήματα εξουσίας και ανταγωνισμού μεταξύ ομάδων και κοινοτήτων, εντάσεις και αντιπαραθέσεις για στοιχεία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Παραδείγματα από τον ελληνικό και τον διεθνή χώρο. Η δημιουργία τοπικών ή/και θεματικών Ευρετηρίων Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς σύμφωνα με τις αρχές και τη μεθοδολογία της Σύμβασης (UNESCO 2003).
- Ο ρόλος των λαογράφων στην καθοδήγηση της προετοιμασίας των δελτίων και γενικότερα, σε θέματα πολιτιστικής πολιτικής που συνδέονται με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά. Συνεργασία με τους φορείς των στοιχείων, επιστημονική και ηθική δεοντολογία (παραδείγματα καλών πρακτικών). Η ενασχόληση με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά στο πλαίσιο της Σύμβασης της UNESCO είναι το πεδίο εκείνο το οποίο κατ' εξοχήν παρέχει την ευκαιρία στους φοιτητές να διαπιστώσουν και να διαχειριστούν τις πολλαπλές και συχνά αντικρουόμενες απαιτήσεις και τους ρόλους που καλούνται να φέρουν εις πέρας: ως λαογράφοι – δημόσιοι ή ιδιωτικοί υπάλληλοι, ως επιστημονικοί ερευνητές, ως συνεργάτες ή ακόμη και ως μέλη μιας ομάδας φορέων ενός πολιτισμικού στοιχείου.

4. Μεθοδολογία εθνογραφικής και αρχειακής έρευνας

Σε αυτό το εισαγωγικό μάθημα εστιάζουμε στις διάφορες μεθόδους έρευνας, τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιήσει ο λαογράφος, προκειμένου να μπορέσει να προσεγγίσει πληρέστερα το πολυσχιδές αντικείμενο του λαϊκού πολιτισμού. Γίνονται αναφορές τόσο στις παλιότερες μεθοδολογικές προσεγγίσεις της ελληνικής λαογραφίας όσο και στις σύγχρονες, που στοχεύουν σε μια διεπιστημονική ολιστική προσέγγιση των κοινωνικών φαινομένων. Ειδικότερα θα μας απασχολήσουν:

- Οι μέθοδοι που ακολουθήσαν οι λαογράφοι κατά τον 20ό αιώνα. Η ιστορικο-συγκριτική μέθοδος και η εξελικτική μέθοδος του Νικολάου Πολίτη, ο Στίλπων Κυριακίδης και η ιστορική μέθοδος, ο Γεώργιος Μέγας, η φιλολογική προσέγγιση και η ιστορικο-γεωγραφική θεωρία, η εθνογραφική μέθοδος του Δημητρίου Λουκάτου, η κοινωνικο-ιστορική μέθοδος του Μιχαήλ Μερακλή, η ιστορικο-ανθρωπολογική μέθοδος της Άλκης Κυριακίδου, οι σύγχρονες διεπιστημονικές και πολυεπιστημονικές προσεγγίσεις στην ελληνική Λαογραφία (π.χ. η πολυτοπική εθνογραφία). Ο μετασχηματισμός των λαογραφικών μεθοδολογικών εργαλείων: από τη λημματογραφική/λημματοθετική μέθοδο στην κοινωνικο-ιστορική μέθοδο και την ολιστική προσέγγιση των πολιτισμικών φαινομένων.
- Στη συνέχεια θα αναλυθεί το θεωρητικό πλαίσιο της ποιοτικής κοινωνικής έρευνας με αναφορά σε βασικές θεωρητικές σχολές (Θετικισμός, Κριτική θεωρία, Φαινομενολογία, Ερμηνευτική, Κοινωνικός Κονστрукτιβισμός, Κριτικός Ρεαλισμός).
- Μέθοδοι συλλογής και επεξεργασίας ποιοτικών δεδομένων (έρευνα πεδίου, παρατήρηση και συμμετοχική παρατήρηση, συνεργατική λαογραφία, συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης, ανάλυση λόγου, ανάλυση περιεχομένου κ.ά.)
- Ηθική και δεοντολογία στην ποιοτική κοινωνική έρευνα.
- Ποσοτική έρευνα: βασικά χαρακτηριστικά και χρησιμότητα για τη λαογραφική έρευνα. Η συνδυαστική προσέγγιση ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας.
- Αρχειακή εθνογραφία: η έρευνα των αρχείων και η αξιοποίησή τους για τη συγκρότηση, τη διαφύλαξη και τη διάχυση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η ανάλυση περιεχομένου των εθνογραφικών μαρτυριών. Τα 'ζωντανά' λαογραφικά αρχεία.
- Στο μάθημα θα υπάρχουν και υποχρεωτικά σεμινάρια/ασκήσεις επιτόπιας έρευνας στον αγροτικό και τον αστικό χώρο, καθώς και άσκηση στο Λαογραφικό Μουσείο και Αρχείο του Ε.Κ.Π.Α.

5. Οικολογική Λαογραφία και Πολιτισμική Οικολογία

Το μάθημα στοχεύει να αναδείξει τη σημασία της διαλεκτικής σχέσης ανθρώπου-φύσης τόσο κατά το παρελθόν στις παραδοσιακές κοινωνίες όσο και σήμερα στο σύγχρονο αστικό περιβάλλον. Επιπρόσθετα, το μάθημα εστιάζει και στην πολιτισμική οικολογία, δηλαδή τη μελέτη του ρόλου του πολιτισμού ως δυναμικού συστατικού οποιουδήποτε οικοσυστήματος. Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

- Παραδοσιακή κοινωνία και φυτικός και ζωικός κόσμος: καλές πρακτικές καλλιέργειας και χρήσης γης (σπορά-καλλιέργεια-συγκομιδή), σχέσεις του ανθρώπου με τον ζωικό κόσμο και αλληλεξάρτηση ανθρώπων και ζώων. Η διαμόρφωση του πολιτιστικού τοπίου από τις γεωργοκτηνοτροφικές πρακτικές. Εθιμικές μορφές που σχετίζονται με τη γεωργική και την κτηνοτροφική παραγωγή κ.ά.
- Η παρουσία του φυτικού κόσμου στην λαϊκή κοσμολογία: δέντρα ιερά στους αρχαίους πολιτισμούς και στον χριστιανισμό, παραδόσεις ανθρωπομορφισμού δέντρων και φυτομεταμορφώσεων ανθρώπων, δεισιδαίμονες αντιλήψεις (δέντρα ιερά, στοιχειωμένα), προγνώσεις καιρικών φαινομένων από τα φυτά, προβλέψεις του μέλλοντος κ.ά.
- Θρησκευτικότητα και φυτικός κόσμος (εορτές αγίων-προστατών της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, λιτανείες για ανομβρία, αγιασμός χωραφιών και στάβλων, πανηγύρια).
- Αστικός χώρος και φύση: η παρουσία της φύσης στη πόλη (δρόμοι, πάρκα, ναοί), το θέμα του πράσινου στις πολυκατοικίες και στα μπαλκόνια, κήποι και ελεύθερος χρόνος στην πόλη, κ.ά.
- Πολιτισμική οικολογία: ανάλυση το όρου και επεξεργασία των βασικών του συνιστωσών (ανθρώπινη βιολογική οικολογία, διαλεκτική σχέση ανθρώπου-φύσης και προσαρμογής του ανθρώπου στο φυσικό περιβάλλον, η σημασία των πολιτισμικών παραγόντων για την προσαρμογή του ατόμου στον φυσικό κόσμο). Θεωρητικά ρεύματα για τη μελέτη της πολιτισμικής οικολογίας. Ουσιακρατικές θεωρίες για τη φύση και θεωρίες της κοινωνικής κατασκευής από τη σκοπιά της ανθρωπολογίας και της κοινωνιολογίας.

6. Λαϊκός πολιτισμός και τουρισμός

Το μάθημα επικεντρώνεται στη σχέση τουρισμού και λαϊκού πολιτισμού. Ο τουρισμός εξετάζεται ως μια πολυσύνθετη διαδικασία που δεν έχει μόνον οικονομική βάση αλλά επηρεάζει μια σειρά ζητημάτων όπως είναι η ψυχαγωγία και γενικότερα, οι κοινωνικές σχέσεις. Βασικά σημεία του μαθήματος:

- Τουρισμός. Τουρίστες Έλληνες και αλλοδαποί. Ο τουρισμός ως βασική οικονομική επιλογή και εκμετάλλευση για πολλές ελληνικές περιοχές, και οι επιδράσεις του στην καθημερινότητα, στην κοινωνική και πολιτισμική ζωή, δεδομένου ότι όχι μόνον εισάγονται στις αντίστοιχες κοινωνίες πολλά νεόφερτα έθιμα, αλλά και συνάπτονται συχνά μικτοί γάμοι, οι οποίοι οδηγούν σε μονιμότερη εγκατάσταση ξένων στις τοπικές κοινωνίες.
- Ιδιαίτερη κατηγορία αποτελούν οι Έλληνες τουρίστες και οι απόδημοι ντόπιοι και οι απόγονοί τους, μέλη των τοπικών ελληνικών διασπορών του εξωτερικού, που επισκέπτονται κατά το καλοκαίρι τους τόπους καταγωγής τους, οι οποίοι συμμετέχουν στην ζωή του τόπου και τη συνδιαμορφώνουν, επιτείνοντας με τις συνήθειες που εισηγούνται, την πολιτισμική αστικοποίηση. Θα αναλυθούν οι δράσεις των εν λόγω ‘τουριστών’, η αντίληψή τους για την τοπική κοινωνία, ο βαθμός ένταξής τους στις κοινότητες που επισκέπτονται και η συμμετοχή τους στις τελετουργικές, εθιμικές, κοινωνικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις. Η ανάλυση θα αφορά είτε ατομικές δράσεις, είτε τις δράσεις των εθνοτοπικών και των εθνοτικοτοπικών συλλόγων που έχουν συγκροτήσει οι μετανάστες στους

τόπους της νέας εγκατάστασής τους, σε σχέση με τους τόπους προέλευσής τους στην Ελλάδα, τους οποίους συχνά αναζωογονούν μέσω των συστηματικών ταξιδιών αναψυχής και διαμονής σε αυτούς.

- Ειδικότερα θέματα, οικονομικά και κοινωνικά στα πλαίσια του τουριστικού ρεύματος. Φολκλορικές αναβιώσεις με σκοπό την προσέλκυση τουριστών. Συμβολοποίηση και ανάλογη χρήση δεδομένων του λαϊκού πολιτισμού, με σκοπό την δημιουργία μιας «σκηνοθετημένης αυθεντικότητας», αλλά και την προσέλκυση επισκεπτών. Θα αναλυθούν επίσης η εικόνα των τουριστών που σχηματίζεται από τους ντόπιους και οι αντίστοιχοι σατιρικοί ετεροχαρακτηρισμοί, καθώς και η επίδραση του τουρισμού στις νέες χρήσεις παραδοσιακών τοπικών προϊόντων.
- Σύντομες τουριστικές «αποδράσεις» και ο ρόλος τους στην ανασυγκρότηση της ταυτότητας των κατοίκων των πόλεων: εκδρομές οικογενειακές το σαββατοκύριακο, εκδρομές τοπικών και εθνοτοπικών συλλόγων, ημερήσιες εκδρομές για θαλασσινά λουτρά κατά τους θερινούς μήνες κ.ά.
- Αθλητισμός και τουρισμός. Η συμμετοχή των κατοίκων των πόλεων και των χωριών αλλά και οι μετακινήσεις των φιλάθλων μαζί με τις ομάδες για παρακολούθηση αθλητικών γεγονότων και υποστήριξη των ομάδων. Στην κατηγορία αυτή κυριαρχεί φυσικά το ποδόσφαιρο και έπειτα τα άλλα αθλήματα. Η ίδρυση συλλόγων, η ιστορική τους διαδρομή, οι σχέσεις των οπαδών, οι «οργανωμένοι» οπαδοί, ο κυριακάτικος αγώνας, τα συνθήματα, είναι παράμετροι που μπορούν να αναλυθούν. Επίσης στο μάθημα θα μας απασχολήσουν η ίδρυση αθλητικών σωματείων (Παναθηναϊκός, Ολυμπιακός κ.ά.) και η συμμετοχή των αστικών πληθυσμών στους αγώνες. Επίσης, σχέσεις με πολιτικούς ή ιδεολογικούς χώρους και με την τοπική ταυτότητα ή την αίσθηση της κοινής καταγωγής, ιδίως σε περιπτώσεις συλλόγων πληθυσμών προσφυγικής προέλευσης, αλλά και η παραγωγή και μαζική διάθεση ειδών με τα χαρακτηριστικά εμβλήματα και σήματα κάθε ομάδας.
- Ψυχαγωγία - ελεύθερος χρόνος. Πρόκειται για μια μεγάλη και ενδιαφέρουσα κατηγορία, που περιλαμβάνει την έρευνα των επιχειρήσεων που σχετίζονται με την τουριστική ανάπτυξη και τις εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα σε αυτές (ταβέρνες, εστιατόρια, καφενεία, ως χώροι εστίασης), αλλά και συγκεντρώσεων. Πρόκειται για μια «κληρονομιά» που συχνά προέρχεται από τον αγροτοκτηνοτροφικό χώρο και απαντά και στα αστικά πλαίσια, με τις ανάλογες και απαραίτητες αλλαγές και προσαρμογές.

Β' εξάμηνο (4 επιλογές από τα προσφερόμενα μαθήματα)

1. Κοινότητες και ταυτότητες στον αγροτικό και στον αστικό χώρο

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται η πολλαπλή έννοια της κοινότητας τόσο στον αγροτικό όσο και τον αστικό χώρο. Θα εξεταστούν τα εξής ζητήματα:

- Η έννοια της παραδοσιακής κοινότητας (η κοινότητα ως φυσικός χώρος, ως κοινωνικός και πολιτισμικός χώρος). Η ιστορική διαδρομή του θεσμού των ελληνικών κοινοτήτων από το Βυζάντιο και στη συνέχεια στην Οθωμανική Αυτοκρατορία μέχρι τις πρώτες δεκαετίες του ελεύθερου Ελληνικού Κράτους.

Τα βασικά γνωρίσματα της ελληνικής παραδοσιακής κοινότητας (18ος-αρχές 20ού αιώνα): οικονομία αυτοσυντήρησης, κοινωνικές και ηθικές αξίες, παραγωγή στηριγμένη στην οικιακή βάση, κάθετη κοινωνική διαστρωμάτωση, ισχυρό αξιακό πρόσημο στις έννοιες της συγγένειας, της οικογένειας, του κοινωνικού φύλου και του ηλικιακού παράγοντα, δίκτυα αλληλεγγύης, σχέσεις αλληλοβοήθειας. Ιστορικά και εθνογραφικά παραδείγματα και ανάλυσή τους.

- Κοινότητα και κοινοτισμός σε άλλες επιστήμες (ιστορία, νομική, ανθρωπολογία, κοινωνιολογία κ.λπ.). Κριτική ανάλυση τω σχολών σκέψης των σχετικών με το φαινόμενο του κοινοτισμού.
- Κοινότητες και κοινοτισμός στον αστικό χώρο. Η γειτονιά ως κοινωνικός χώρος που περιλαμβάνει ανθρώπους με παρεμφερή δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά. Οι ποικίλες και διαφορετικές προσλήψεις του όρου «γειτονιά» και οι κοινωνικές και πολιτισμικές νοηματοδοτήσεις του. «Αστικά χωριά» εσωτερικών μεταναστών. Κοινότητες μεταναστών και προσφύγων στις ελληνικές πόλεις.
- Μετανάστευση και διασπορά. Η έννοια της μετανάστευσης (εσωτερική και εξωτερική). Η έννοια της προσφυγιάς. Η έννοια της διασποράς. Παράλληλα θα παρουσιαστούν στοιχεία για την ελληνική διασπορά του 20ού αιώνα στη Γερμανία, στην Αμερική και την Αυστραλία και τη δημιουργία εκεί διασπορικών κοινοτήτων. Θα αναλυθούν γενικότερα στοιχεία (εργασία, οικονομία, έθιμα, γάμος, γέννηση, θάνατος, ψυχαγωγία, συγγενικοί και φιλικό δεσμοί) των διασπορικών κοινοτήτων.
- Συμβολικές κοινότητες. Η διάλυση του κοινοτικού συστήματος και η απομάκρυνση από τον φυσικό χώρο της κοινότητας με τη μεταφορά τμημάτων του πληθυσμού στα αστικά κέντρα ή σε άλλες χώρες του κόσμου επέφερε και διάλυση των παραγωγικών και κοινωνικών σχέσεων με αναφορά στον χώρο της παραδοσιακής κοινότητας. Δημιουργήθηκαν άλλες συμβολικές και φαντασιακές κοινότητες, όπως σύλλογοι και αδελφότητες που με διάφορες εκδηλώσεις τους (συναντήσεις, πανηγύρια, ανταμώματα) επανασυγκροτούν την οριστικά διαλυμένη -όσον αφορά τα χωρικά πλαίσια- κοινότητα σε διάφορα άλλα μέρη του κόσμου. Στο μάθημα θα εξεταστούν περιπτώσεις από τον ελληνικό αστικό χώρο.
- Διαδικτυακές κοινότητες. Σήμερα, περισσότερο παρά ποτέ στο παρελθόν βρίσκονται σε ανάπτυξη οι εικονικές κοινότητες. Θα εξεταστούν ζητήματα διαδικτυακής εθνογραφικής έρευνας σε «Ψηφιακούς Τόπους Λαογραφικής Αναφοράς», αναδεικνύοντας τη σημασία και το εύρος των «κοινοτήτων» χρηστών στο διαδίκτυο (ποικίλες ιστοσελίδες) όσο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (social media), για την προβολή των εικονικών κοινοτήτων, την ενίσχυση των δεσμών με τον τόπο καταγωγής και για την ενδυνάμωση των σχέσεων των μελών της κοινότητας.

2. Λαϊκή τέχνη και λαογραφικά μουσεία. Οργάνωση και επιμέλεια εκθέσεων – πρακτική άσκηση

Ποιος είναι ο ρόλος των λαογραφικών μουσείων στη σύγχρονη πραγματικότητα; Στο ερώτημα αυτό θα δώσουμε απάντηση μέσα από τη θεωρητική και πρακτική ενασχόληση με ζητήματα τέχνης και τεχνικής των εκθεσιακών πρακτικών στα

λαογραφικά μουσεία από την ίδρυσή τους έως και τις μέρες μας. Αν και το αντικείμενο του μαθήματος είναι η σύγχρονη μουσειακή πρακτική των λαογραφικών μουσείων και η διαχείριση των συλλογών τους, τα θέματα αυτά θα προβληθούν στην ιστορική τους διάσταση με εστίαση στην καταγραφή των πολλαπλών νοηματοδοτήσεων του όρου «Λαϊκή Τέχνη» και της διαχείρισης των προϊόντων της στο χώρο του λαογραφικού μουσείου.

Ζητήματα που θα μας απασχολήσουν είναι:

- Η σύνδεση της λαϊκής τέχνης προπολεμικά με τα έργα των χεριών του αγροτικού κόσμου και η διαχείρισή της από το Μουσείο Ελληνικών Χειροτεχνημάτων (1918). Η συμβολή των βιοτεχνικών εκθέσεων του Λυκείου των Ελληνίδων και των Δελφών στη διαμόρφωση μιας παγιωμένης εκθεσιακής πρακτικής και διαχείρισης της λαϊκής τέχνης στα πρώτα λαογραφικά μουσεία.
- Μεταπολεμικά, η μετάβαση από την αισθητική θεώρηση του υλικού προβιομηχανικού πολιτισμού στην ολιστική προσέγγιση του με την εφαρμογή των ανθρωπολογικών θεωρήσεων του υλικού πολιτισμού. Ο βιογραφικός λόγος των αντικειμένων, η διάδραση με τον παραγωγό και τον καταναλωτή τους, η παρακολούθησή τους στην κοινωνική τους κυκλοφορία και η ανάδειξή τους σε σημαίνοντα πολιτισμικό δείκτη, οι πολλαπλές όψεις της υλικότητάς τους.
- Η ανάγκη επικαιροποίησης του ρόλου των τοπικών λαογραφικών μουσείων στη σημερινή πραγματικότητα με εστίαση στον κοινωνικό και διαμεσολαβητικό ρόλο τους. Η σύνδεση των λαογραφικών μουσείων με την τοπική και βιώσιμη ανάπτυξη. Η *οικονομική αξία* τους σε επίπεδο μικρο- και μακρο-οικονομίας για την τοπική κοινωνία.
- Η τέχνη και η τεχνική της μουσειακής έκθεσης ως συνολική διαδικασία και αποτέλεσμα συνέργειας και συλλογικής εργασίας: ο προσδιορισμός του βασικού αφηγηματικού άξονα, μέθοδοι και πρακτικές για την υλοποίησή του, οι ερμηνευτικές προσεγγίσεις, ο χωρικός και ο νοηματικός σχεδιασμός, η συγγραφή μουσειακών κειμένων, η χρήση διαφόρων ερμηνευτικών μέσων.

Η εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών με ζητήματα διαχείρισης των λαογραφικών μουσείων θα γίνει α) μέσα από τη μελέτη των πρακτικών τριών λαογραφικών μουσείων - του Λαογραφικού και Εθνολογικού Μουσείου Μακεδονίας – Θράκης (ΛΕΜΜΘ), του Πελοποννησιακού Λαογραφικού Ιδρύματος και του Λαογραφικού Ιστορικού Μουσείου Λάρισας - , και β) την άσκησή τους τόσο στην πρακτική εφαρμογή της θεωρητικής κατάρτισης με την ανάληψη ρόλων σε μικρό εκθεσιακό project, όσο και γ) στην κριτική ανάλυση εκθέσεων λαογραφικών μουσείων που θα επισκέπτονται στη διάρκεια του εξαμήνου.

3. Θρησκευτική Λαογραφία: Έθιμα και δρώμενα στον κύκλο του χρόνου και της ζωής στον αγροτικό και στον αστικό χώρο

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται με μια κοινωνική οπτική παραδοσιακές και σύγχρονες εθιμικές μορφές στον αγροτικό και τον αστικό χώρο. Το μάθημα εστιάζει στα εξής πεδία:

- Κύκλος της ζωής (γέννηση – γάμος – θάνατος) στην παραδοσιακή κοινωνία. Ο γάμος του ζευγαριού, η γέννηση, η βάπτισμα των παιδιών του και ο θάνατος αποτελούσαν στον παλαιότερο αγροτοκτηνοτροφικό, λαϊκό πολιτισμό μας

διακριτές και αλληλοδιάδοχες εθιμικές στιγμές. Ανάλυση των διαβατηρίων τελετών που όριζαν τον κύκλο της ζωής στις παραδοσιακές κοινωνίες βάσει νεότερων θεωρητικών σχημάτων και μεθοδολογικών εργαλείων.

- Μετασχηματισμοί στα έθιμα του κύκλου της ζωής: στη γέννηση (μετακίνηση του τοκετού από το σπίτι στο μαιευτήριο, ο «σαραντισμός», που έχει γίνει μισός, και διαρκεί είκοσι μέρες, τα προσφερόμενα εκεί δώρα και κέρασματα που ακολουθούν την δική τους εθιμοταξία), στον γάμο (η πρακτική των λεγομένων «γαμοβαπτίσεων», η επικράτηση του πολιτικού γάμου κατά τα τελευταία χρόνια για οικονομικούς λόγους) αλλά και στα έθιμα του θανάτου και της κηδείας. Σήμερα κυρίαρχη είναι η λειτουργία των γραφείων τελετών που καθορίζουν πλέον και ομογενοποιούν την εθιμοταξία της κηδείας και του μνημοσύνου αλλά και φροντίζουν για την εφαρμογή νεότερων πρακτικών, που εκφράζουν ιδεολογικές προτιμήσεις (π.χ. περιπτώσεις αποτέφρωσης).
- Ετήσιος εορτολογικός κύκλος. Γιορτές χειμώνα, καλοκαιριού, άνοιξης, φθινοπώρου. Οι οικονομικές, κοινωνικές και εργασιακές ιδιαιτερότητες/Ο οικονομικός, κοινωνικός και εργασιακός χαρακτήρας των αγροτοκτηνοτροφικών κοινοτήτων. Θα αναλυθούν οι παλαιότερες εθιμοταξίες σημαντικών εορτών του αγροτικού χώρου.
- Δρώμενα. Θα αναλυθεί η έννοια και η σημασία των δρωμένων στον ελλαδικό χώρο αρχικά και μετέπειτα θα προβούμε σε συγκριτική μελέτη με εθιμικά δρώμενα άλλων βαλκανικών λαών ώστε να ανιχνευθούν συνέχειες αλλά και διαφοροποιήσεις μεταξύ τους. Πιο συγκεκριμένα θα μας απασχολήσουν οι ακόλουθες θεματικές:
- Πρωτοβάθμιες μορφές θεάτρου: Δρώμενα, εθιμικές μικροπαραστάσεις με μαγικο-αναλογικό χαρακτήρα, ευετηρικό (Πρωτοχρονιά, Άνοιξη) και με βασικά θέματα : Θάνατος-ανάσταση-γάμος (Καλόγερος Θράκης, Μωμόγεροι Πόντου, Ρογκατσάρια Μακεδονίας και Θεσσαλίας, Ζαφείρης Ηπείρου, Λειδινός Αίγινας κλπ.).
- Αποκριά : Πυκνή παρουσία δρωμένων με μεταμφιέσεις, γαμήλιες πομπές, δίκες, λαϊκές κωμωδίες (ομιλίες), παραστάσεις από κρητικό θέατρο.
- Ο λατρευτικός και μαγικός σκοπός των εκδηλώσεων: να υποβοηθήσει τον ερχομό της Άνοιξης και να εξασφαλίσει βλάστηση και σοδειά.
- Μορφές του δημόσιου τελετουργικού (παρελάσεις, δοξολογίες, επιθεωρήσεις αγηνμάτων και καταθέσεις στεφάνων κ.λπ.), οι οποίες στον ελληνικό αστικό χώρο συχνά συνδέονται άμεσα με τη θρησκευτική συμπεριφορά και την εκκλησιαστική λατρευτική ζωή και πράξη.
- Νεογιορτές. Θα αναλυθούν οι επιβιώσεις στοιχείων και ο εμπλουτισμός τους, οι αλλαγές και οι μετασχηματισμοί – όπως η αποσύνδεση από τις παραδοσιακές ασχολίες – και η εισαγωγή νέων στοιχείων, αλλά και οι νέες εορτές (π.χ. του αγίου Βαλεντίνου ως προστάτη των ερωτευμένων), σε σχέση με τις μορφές του δημόσιου τελετουργικού που εμπλέκονται στην εθιμοταξία των εορτών του ετήσιου κύκλου.
- Αγροτο-αστικό δίπολο. Θα αναλυθούν οι τρόποι επιβίωσης εθίμων του αγροτοκτηνοτροφικού χώρου στο άστυ. Πρόκειται για κατάλοιπα της «νόθας» αστικοποίησης των ελληνικών αστικών πληθυσμών, ιδιαίτερα στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Έμφαση θα δοθεί στο πώς συνδέεται η τάση αυτή με την

πολιτισμική ταυτότητα επιμέρους πληθυσμιακών ομάδων με κοινή καταγωγή, ιδιαίτερα μέσα από εθνοτοπικούς συλλόγους, στα πλαίσια του κινήματος του φολκλωρισμού.

- Φολκλωρικές εκδηλώσεις και θεάματα – φολκλωρισμός. Ο φολκλωρισμός ως βασικός τρόπος διαχείρισης της παράδοσης, καθώς μεγάλο μέρος της εικόνας που ο μέσος άνθρωπος έχει για το πολιτισμικό παρελθόν του στηρίζεται σε φολκλωριστικού τύπου αναπαραστάσεις του παρελθόντος Έμφαση θα δοθεί στην έννοια του φολκλωρισμού και πώς εκδηλώνεται: αντικείμενα, καταστήματα με είδη παραδοσιακά, ρουχισμός, δημόσιες εκδηλώσεις, με μουσική και χορό από τους δήμους, δρώμενα που οργανώνονται από συλλόγους και φορείς.

4. Ανάλυση αφηγηματικού λόγου: Λαογραφική έρευνα και εφαρμογές

Οι σύγχρονες προσεγγίσεις της αφήγησης δείχνουν μια ευρεία πλέον χρήση του όρου, ώστε να μιλάμε για μια αφηγηματική στροφή (narrative turn) στις ανθρωπιστικές σπουδές, τις κοινωνικές επιστήμες αλλά και ευρύτερα στον δημόσιο λόγο. Σε αυτά τα πλαίσια και με βάση τα νέα δεδομένα της επιστημονικής σκέψης αλλά και της καλλιτεχνικής δημιουργίας, το μάθημα αναπτύσσεται σε τρεις κατευθύνσεις:

- α) εστιάζει στο πεδίο της αφηγηματικής ανάλυσης, με έμφαση στη λαογραφική έρευνα της αφήγησης αλλά και τη συμβολή άλλων κλάδων (λογοτεχνική θεωρία, αφηγηματική ψυχολογία, εθνογραφία της ομιλίας, προφορική ιστορία). Σε αυτό το πλαίσιο παρουσιάζει το βασικό εννοιολογικό και θεωρητικό πλαίσιο στην έρευνα της λαϊκής αφήγησης και παρέχει μία επισκόπηση για τις εξελίξεις και τους βασικούς σταθμούς της στην ελληνική και διεθνή λαογραφία.
- β) συνδέει τις σπουδές στη λαϊκή αφήγηση με τη διδασκαλία και μάθηση στον χώρο της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα, παρέχει παραδείγματα εφαρμογών των λαϊκών αφηγηματικών ειδών, από τις λαϊκές παροιμίες και τα μαγικά παραμύθια έως τους σύγχρονους θρύλους, τα αστεία και τα ανέκδοτα, στην εκπαιδευτική διαδικασία, μέσα από τη λειτουργία της προφορικότητας και των γλωσσικών, ποιητικών και πολιτισμικών στοιχείων που οι λαϊκές αφηγήσεις περιέχουν.
- γ) εξετάζει τη λαϊκή αφήγηση υπό το πρίσμα της σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας με έμφαση στη σχέση λόγου και εικόνας αλλά και το πέρασμα στην ποπ κουλτούρα, την ηλεκτρονική προφορικότητα και τις αφηγηματικές μορφές του διαδικτύου και των MME.

5. Οπτική Εθνογραφία και λαϊκός πολιτισμός

Το συγκεκριμένο μάθημα αφενός εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στο μεγάλο ζήτημα των οπτικών και ηχητικών καταγραφών διαφόρων φαινομένων του λαϊκού πολιτισμού και αφετέρου εστιάζει στην επιστημονική ανάλυση και αξιοποίηση των καταγραφών αυτών για ερευνητικούς και διδακτικούς σκοπούς. Βασικές ενότητες διδασκαλίας του μαθήματος:

- Ορισμός και περιεχόμενο της οπτικής εθνογραφίας, της εθνογραφικής δηλαδή έρευνας που αξιοποιεί τα οπτικά μέσα και τις πληροφορίες, από φωτογραφίες, βίντεο, τηλεόραση, κινηματογράφο και το διαδίκτυο. Η σχέση της οπτικής

εθνογραφίας με τους κλάδους της οπτικής λαογραφίας, της οπτικής κοινωνιολογίας και της οπτικής ανθρωπολογίας. Επίσης, διαφορές με την «κλασική» εθνογραφία, δηλαδή την μέθοδο συλλογής πληροφοριών μέσα από την επικοινωνία και τις σχέσεις του εθνογράφου με τα άτομα και τις ομάδες που ερευνά σε ένα συγκεκριμένο χώρο.

- Θεωρητική διαδρομή της οπτικής εθνογραφίας, ξεκινώντας από τις πρώτες φωτογραφίες του 20ού αιώνα μέχρι και τον σημερινό κόσμο του διαδικτύου και της επαυξημένης πραγματικότητας.
- Λαογραφία και οπτική εθνογραφία: οι πρώτες προτάσεις του Νικολάου Πολίτη και έπειτα του Γεωργίου Μέγα για φωτογράφιση δρωμένων και σκηνών εθνικού βίου. Οι προσπάθειες του Γεωργίου Σπυριδάκη και του Γεωργίου Αικατερινίδη για τη δημιουργία εθνογραφικών φιλμ κατά τη δεκαετία του 1960.
- Θεματικές έρευνες της οπτικής εθνογραφίας στον αγροτικό και το αστικό χώρο (φωτογραφίες, φιλμ, βίντεο, τηλεόραση, διαδίκτυο). Προεκτάσεις παλαιότερων προτάσεων για περιεχόμενο του κλάδου της οπτικής λαογραφίας (π.χ. παλιός ελληνικός κινηματογράφος, κινηματογραφικές ταινίες και τηλεοπτικές εκπομπές). Η ιδιαίτερη περίπτωση των εθνογραφικών ντοκιμαντέρ.
- Οπτικός εγγραμματισμός (visual literacy) και εκπαίδευση. Η έννοια και η εκπαιδευτική σημασία του οπτικού εγγραμματισμού, που δεν έχει μόνο σχέση με το έντυπο υλικό, αλλά συνδέεται με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση λόγω και της σημαντικής εξοικείωσης των παιδιών με τις νέες τεχνολογίες και τον κόσμο του διαδικτύου.

6. Θεάματα και μουσικοχορευτικά δρώμενα: μεταξύ παράδοσης και νεωτερικότητας

Στο μάθημα αυτό προσεγγίζονται διεπιστημονικά βασικά ζητήματα που έχουν σχέση με τη μουσική και τον χορό στην παραδοσιακή και τη σύγχρονη κοινωνία. Το μάθημα επικεντρώνεται στους εξής άξονες:

- Χορός και μουσική στην παραδοσιακή κοινωνία. Επισημαίνονται βασικά ζητήματα σχετικά με την κοινωνική και συμβολική λειτουργία του χορού, της μουσικής και του λόγου (τραγουδιού), ως ενός ενιαίου συνόλου στον ελληνικό παραδοσιακό πολιτισμό.
- Δρώμενα και χορός στον αγροτικό χώρο. Αναλύονται σημαντικά δρώμενα από τον ελλαδικό χώρο με έμφαση στα ευρέως γνωστά δρώμενα του κεντρικού και βορειοελλαδικού χώρου («Αράπηδες», «Ρογκατσάρια», «Περπερούνα», «Τζαμάλα», «Βλάχικος Γάμος» κ.ά.) αλλά και της νότιας Ελλάδας (π.χ. Καρναβάλι Νέδουσας). Επίσης, αναλύονται συστηματικά καταγραφές των λαϊκών δρωμένων στο πλαίσιο της ελληνικής Λαογραφίας, ήδη από τις αρχές του 20ού αιώνα.
- Χορός, μουσική και θεάματα στον αστικό χώρο. Ανάλυση των εκδηλώσεων αδελφοτήτων και τοπικών συλλόγων στις πόλεις (γιορτές, ανταμώματα, πανηγύρια, κοπή πίτας). Έμφαση δίδεται στον φολκλορισμό, ως τρόπο διαχείρισης της παράδοσης, καθώς μεγάλο μέρος της εικόνας που ο μέσος άνθρωπος έχει για το πολιτισμικό παρελθόν του στηρίζεται σε φολκλοριστικού τύπου αναπαραστάσεις του παρελθόντος.

- Ειδικά μάλιστα όσον αφορά τους ήχους και τις εικόνες των δρωμένων των πόλεων, όχι μόνο σε σχέση με τη μουσική αλλά και με τη μορφή των ήχων της καθημερινότητας, αναλύεται η διαμόρφωση αστικών 'ηχοτοπίων' (soundscapes) σε εκδηλώσεις, δρώμενα και δημόσιες εορτές, με τη μορφή και την έννοια που τα αντιλαμβάνεται, τα ορίζει και τα εξετάζει η σύγχρονη ανθρωπολογική και λαογραφική έρευνα.
- Αντίστροφη αστικοποίηση και μουσικοχορευτικά δρώμενα στην ελληνική περιφέρεια: η επίδραση της πόλης στον κόσμο του χωριού, μέσω πολιτισμικών προτύπων. Ειδικότερα διερευνώνται οι επιδράσεις των αστικών κέντρων επί των δημοσίων εορτών συνήθως τουριστικού ή αποκλειστικά εμπορικού-οικονομικού χαρακτήρα, που σήμερα χαρακτηρίζονται ως «πανηγύρια» και «νεογιορτές» και δεν έχουν θρησκευτικό σκέλος, αλλά παρουσιάζουν έντονο μουσικοχορευτικό χαρακτήρα με διάφορα θεάματα και δρώμενα.
- Από το λαϊκό θέαμα στο κοσμικό: έμφαση επίσης δίδεται στη μετάβαση από τα λαϊκά δρώμενα και το λαϊκό θέατρο και σε επώνυμες δημιουργίες και μουσικές παραστάσεις σε αστικά κέντρα, όπως επηρεάστηκαν από τις λαϊκές «ανώνυμες» εκδηλώσεις.

Γ' εξάμηνο (4 επιλογές από τα προσφερόμενα μαθήματα)

1. Λαϊκός πολιτισμός και Εκπαίδευση

Το μάθημα στοχεύει οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να κατανοήσουν τη σύνδεση του λαϊκού πολιτισμού με την τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση μέσα από την οπτική των σύγχρονων λαογραφικών σπουδών και των επιστημών της εκπαίδευσης.

Θεματικές του μαθήματος αποτελούν:

- Παράδοση και νεωτερικότητα στο λαϊκό πολιτισμό: Κοινωνικοϊστορική ανάλυση.
- Άυλη πολιτιστική κληρονομιά: Η εκπαίδευση ως βασικός θεσμός της διαφύλαξης της ζωντανής λαϊκής παράδοσης στη Σύμβαση της UNESCO (2003)
- Η παρουσία του λαϊκού πολιτισμού στα σχολικά εγχειρίδια του δημοτικού σχολείου.
- Πρόγραμμα διδασκαλίας του Λαϊκού Πολιτισμού στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Αντικείμενο, στόχοι, μέθοδος, υλοποίηση, αξιολόγηση.
- Συγκριτική λαογραφία και διαπολιτισμική εκπαίδευση.
- Η βιογραφική/βιοματική μέθοδος στη διδακτική πράξη.
- Λαϊκός πολιτισμός και θεατρική αγωγή: Δραματοποίηση λαϊκών δρωμένων στην εκπαίδευση.
- Εκπαιδευτικές δράσεις για τον λαϊκό πολιτισμό σε ισότοπους νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων: παρουσίαση και ανάλυση αποτελεσμάτων πανελλήνιας έρευνας.
- Καινοτόμα Εκπαιδευτικά Προγράμματα με θέματα από το λαϊκό πολιτισμό.

- Μεθοδολογία σχεδίων διδασκαλίας Λαογραφίας και Οπτικής Εθνογραφίας. Καθορισμός σκοπών και γενικών (γνωστικών, συναισθηματικών, ψυχοκινητικών) και ειδικών στόχων. Καλλιέργεια δεξιοτήτων και αξιών ζωής, όπως η συλλογικότητα, η συνεργασία, η αλληλεγγύη και ο σεβασμός στην πολιτισμική και έμφυλη διαφορετικότητα, η μετασχηματιστική διαπολιτισμική ικανότητα, η κριτική σκέψη και δημιουργικότητα.
- Αναζήτηση, κριτική ερμηνεία και παραγωγή φωτογραφικών και οπτικοακουστικών εθνογραφικών τεκμηρίων από τους/τις μαθητές/ήτριες. Διαδικτυακές πηγές φωτογραφικών και οπτικοακουστικών εθνογραφικών δεδομένων και λαογραφικής βιβλιογραφίας.
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες ως ερευνητές – λαογράφοι.
- Σχέδια διαπολιτισμικής διδασκαλίας με εστίαση στις τελετουργίες, τα έθιμα και τον υλικό πολιτισμό με τη μέθοδο της Λαογραφίας και Οπτικής Εθνογραφίας
- Παραγωγή πολυτροπικών κειμένων με εστίαση σε θέματα από το λαϊκό πολιτισμό με τη χρήση των Νέων Τεχνολογιών.

2. Υλικός πολιτισμός και Λαογραφία: ταυτότητες, κατανάλωση, αειφορία

Στο μάθημα αυτό αρχικά γίνεται μια σύντομη θεωρητική εισαγωγή στην έννοια και τις μεθόδους έρευνας του υλικού πολιτισμού από την πλευρά της Λαογραφίας, αλλά και άλλων συγγενών επιστημών. Στη συνέχεια, και αφού οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν κατανοήσει το περιεχόμενο του υλικού πολιτισμού, συνεχίζουμε με το ειδικότερο θέμα της κατανάλωσης εξετάζοντας, πέρα από τα οικονομικά, κυρίως τα κοινωνικά και πολιτισμικά της συμφραζόμενα. Το μάθημα εστιάζει στα εξής σημεία:

- Θεωρητικές προσεγγίσεις του υλικού πολιτισμού στην Ελλάδα: Οι πρώτοι λαογράφοι και τα αντικείμενα του υλικού βίου και της λαϊκής τέχνης. Η συμβολή του Γεωργίου Μέγα στη μελέτη του υλικού πολιτισμού. Εξω-ακαδημαϊκή Λαογραφία και η μελέτη του υλικού πολιτισμού (Αγγελική Χατζημιχάλη, Δημήτριος Λουκόπουλος). Νεότερες διεπιστημονικές λαογραφικές μελέτες, κατά τις τελευταίες δεκαετίες, όπου γίνεται εκτενώς λόγος για την έρευνα και μελέτη του υλικού πολιτισμού, για τα υλικά αντικείμενα και τη χρησιμότητά τους, τις πολλαπλές όψεις της υλικότητας, τις βιογραφικές διαδρομές και τις «κοινωνικές ζωές» των αντικειμένων.
- Θεωρητικές προσεγγίσεις του υλικού πολιτισμού από τη σκοπιά των κοινωνικών επιστημών και κυρίως της ανθρωπολογίας: θεωρίες της «κοινωνικής ζωής των αντικειμένων» του Appadurai και της «πολιτισμικής βιογραφίας των πραγμάτων» του Kopytoff, του Miller και του Bourdieu. Γενικότερα θα γίνει αναφορά σε όλες τις σχολές θεωρητικής σκέψης για τον υλικό πολιτισμό από τον 19ο αιώνα έως σήμερα που σε πολύ μεγάλο βαθμό μετέβαλαν τις παλιότερες στατικές και σε μεγάλο βαθμό ουσιοκρατικές θεωρήσεις των αντικειμένων προς συνολικότερες και δυναμικότερες προσεγγίσεις, ανοίγοντας και καινούργια πεδία μελέτης της υλικής ζωής.
- Κατανάλωση και καταναλωτικές πρακτικές στον ελληνικό παραδοσιακό πολιτισμό (18ος-μέσα 20ού αιώνα). Βασικές όψεις της κατανάλωσης (διατροφή, ενδυμασία, καθημερινότητα και συμβολισμοί των διατροφικών

αγαθών). Η σημασία της αυτοπαραγωγής για τις παραδοσιακές κοινότητες. Η έννοια και η σημασία της οικιακής οικονομίας.

- Σύγχρονες καταναλωτικές τάσεις: υπερκατανάλωση, επίδειξη και κοινωνικό κύρος μέσα από τις καταναλωτικές διαδικασίες. Η σημασία των επείσαστων τάσεων στη διατροφή και την ένδυση και η μίμηση ρόλων και προτύπων ζωής από το εξωτερικό, όπως αναπτύχθηκε κατά τις τελευταίες δεκαετίες.
- Προσέγγιση και ανάλυση των όρων «αειφόρος ανάπτυξη» και «αειφορία», όροι που ταυτίζονται με την βελτίωση της ποιότητας της ανθρώπινης ζωής, μέσα στο πλαίσιο της λειτουργίας των οικοσυστημάτων που υποστηρίζουν τη ζωή.
- Ανάλυση της ισορροπίας των τριών πυλώνων της αειφορίας (περιβάλλον-κοινωνία-οικονομία) που υπήρχε στις παραδοσιακές κοινωνίες. Οικολογική λαογραφία.
- Η σημερινή άνιση ανάπτυξη των τριών πυλώνων της αειφορίας, αφού μόνον αυτός της οικονομίας φαίνεται να ενισχύεται κατά τις τελευταίες δεκαετίες, ενώ αντίθετα το περιβάλλον και η κοινωνία φαίνεται να υποχωρούν. Τρόποι δημιουργικής αξιοποίησης με βάση παραδείγματα από τον παραδοσιακό πολιτισμό σήμερα με δεδομένο το ότι η οικονομία προορίζεται για την κοινωνία και εξαρτάται από τη σχέση με το περιβάλλον.
- Εκπαιδευτικές εφαρμογές στην δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στο μάθημα θα συζητηθούν προτάσεις και σχέδια μετεξέλιξης της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη. Επίσης, στο μάθημα θα συζητηθούν και σχετικά σχέδια διδασκαλίας.

3. Ψηφιακή Λαογραφία

Κοινό τόπο στις διεθνείς λαογραφικές σπουδές αποτελεί πια το γεγονός ότι η τεχνολογική εξέλιξη δεν συνιστά παράγοντα απομάκρυνσης του ανθρώπου από τις καταβολές του· αντίθετα, τόσο αυτή όσο και η ζώσα παράδοση, προσαρμόζονται ώστε να καλύπτουν τις ανάγκες των ανθρώπων για έκφραση και επικοινωνία, όπως αυτές διαμορφώνονται στο εκάστοτε ιστορικό πλαίσιο. Ο λαϊκός πολιτισμός εξελίσσεται, προσαρμόζεται και ενσωματώνει τα νέα δεδομένα της κάθε εποχής. Το αντικείμενο της λαογραφίας εξακολουθεί να διευρύνεται, αναγνωρίζοντας πλέον τη συμβολή του διαδικτύου στη δημιουργία νέων μορφών λαϊκού πολιτισμού, αλλά και την αποτελεσματικότητά του στη διάσωση και διάδοση πολλών από τις παραδοσιακές μορφές του. Η σχέση τεχνολογίας και λαϊκού πολιτισμού δεν είναι επομένως ανταγωνιστική, αφού η τεχνολογία κάθε εποχής εμπεριέχεται στον λαϊκό της πολιτισμό. Η επιστήμη του λαϊκού πολιτισμού, η λαογραφία, όπως και άλλες ανθρωπολογικές επιστήμες, έχει προ πολλού διαγνώσει τη σταδιακή διαδικασία της αποδοχής και ένταξης των τεχνολογικών επιτευγμάτων του ανθρώπου στον καθημερινό του βίο, αλλά και την αποτύπωση της συμπίεσης αυτής στις κάθε λογής σκέψεις, εκφράσεις και δημιουργήματα του λαϊκού ανθρώπου.

Ο ψηφιακός, εικονικός εν πρώτοις, κόσμος, αλλά και η ηλεκτρονική επικοινωνία ευρύτερα, οφείλει να προσεγγίζεται από τους σύγχρονους ερευνητές ως πεδίο πολιτισμού και όχι απλώς ως επαναστατική τεχνολογία. Αν και η αρχική προσέγγιση στα νέα τεχνολογικά δεδομένα υπήρξε μάλλον εργαλειακή, καθώς τα οφέλη τους ήταν ιδιαίτερα εμφανή, συγκρινόμενα με το παρελθόν (π.χ. ως προς την αποθήκευση και την

ταξινόμηση του υλικού), γρήγορα διαφάνηκε και η επίδραση που το νέο, εικονικό, περιβάλλον επέφερε: όχι μόνο στη διαδικασία διάχυσης, μετάδοσης και επεξεργασίας φαινομένων του λαϊκού πολιτισμού, αλλά και στη δυνατότητα δημιουργίας νέων μορφών, οι οποίες ως μοναδικό βιότοπο δεν είχαν άλλον από εκείνον του ψηφιακού κόσμου. Στην περίπτωση της λαογραφίας, επιστήμης που ανέκαθεν μελετούσε το οικείο, η προσέγγιση αυτή οφείλει να λάβει υπόψη ότι το -σαφώς πολιτισμικό- υλικό που κυκλοφορεί στον εικονικό κόσμο αποτελεί και το ίδιο αντικείμενο ενδεδειγμένης εξέτασης και, μάλιστα, με όρους που εξετάζουν το υλικό αυτό *per se*, ακριβώς κάτω από τις συνθήκες μέσα στις οποίες διαμορφώνεται και εξελίσσεται.

Με ποιον τρόπο όμως προσεγγίζεται μεθοδολογικά το νέο περιβάλλον του διαδικτύου; Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, τα εργαλεία είναι κοινά, προσαρμοσμένα μόνο στις ιδιαιτερότητες του εκάστοτε πεδίου. Έτσι για τη μελέτη διαδικτυακών κοινοτήτων εφαρμόζεται η «επιτόπια εθνογραφική έρευνα», η οποία αποδίδεται με τον όρο «ψηφιακή εθνογραφία», ενώ η μέθοδος προσέγγισης του λαογραφικού πραγματολογικού υλικού έχει ονομαστεί ψηφιακή λαογραφία (*e-folklore*). Η ψηφιακή λαογραφία είναι λοιπόν ο κλάδος της επιστήμης που αξιοποιεί μεν, -όχι πάντα υποχρεωτικά,- τα νέα δεδομένα των επικοινωνιακών τεχνολογιών για να προσεγγίσει το ερευνητικό της αντικείμενο, τα αντιμετωπίζει δε αυτά ως ένα ιδιαίτερο ερευνητικό πεδίο που δεν μπορεί να μελετηθεί έξω από τις 'φυσικές' συνθήκες ύπαρξης και λειτουργίας του. Στο ερευνητικό της πεδίο εμπίπτουν διάφορα αντικείμενα, όπως τα ποικίλου περιεχομένου μηνύματα που κυκλοφορούν στο περιβάλλον του διαδικτύου, τα οποία έχουν αποτελέσει έναν ευέλικτο και προσφιλή τρόπο ανταλλαγής πληροφοριών από τους χρήστες. Σε αυτά μπορούν να εντάσσονται ευφυολογήματα, ανέκδοτα, παραινέσεις λόγιας και λαϊκής σοφίας, αστικοί θρύλοι, αλλά και τα ευρέως πλέον διαδεδομένα διαδικτυακά μιμίδια.

Στόχοι του μαθήματος είναι λοιπόν η γνωριμία με το σχετικά νέο αυτό κλάδο της επιστήμης του λαϊκού πολιτισμού, τη μεθοδολογική του προσέγγιση και την αποσαφήνιση των βασικών θεματικών του περιοχών.

4. Αστική Λαογραφία

Το μάθημα στοχεύει να εισαγάγει τους φοιτητές/τριες στον κλάδο της αστικής λαογραφίας. Συγκεκριμένα στο μάθημα αναπτύσσονται:

Θεωρητικά ζητήματα:

- α) Η λαογραφική έρευνα στον ελληνικό αστικό χώρο από την ίδρυση της επιστήμης από τον Νικόλαο Πολίτη μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 1960.
- β) Η θεωρητική συγκρότηση του κλάδου της αστικής λαογραφίας, από τις αρχές της δεκαετίας του 1960, με έμφαση στη θεωρητική συνεισφορά του Δημητρίου Λουκάτου, του Μιχαήλ Μερακλή και νεότερων λαογράφων από τη δεκαετία του 1970 μέχρι τις μέρες μας.
- γ) Ο κλάδος της αστικής λαογραφίας στην Ευρώπη και την Αμερική - βασικοί εκπρόσωποι και θεωρητικά ρεύματα..
- δ) Λαϊκός πολιτισμός και αστικός χώρος: θεματικές και φαινόμενα προς έρευνα.

Ζητήματα μεθοδολογίας της λαογραφικής έρευνας στην πόλη: επιτόπια έρευνα σε συγκεκριμένους χώρους και ομάδες αλλά και πολυτοπική έρευνα σε διάφορα σημεία

της πόλης ώστε να διερευνηθούν σε βάθος τα φαινόμενα.

Θεματικές λαογραφικής έρευνας-αντικείμενα: Με βάση τη διαίρεση της λαογραφίας σε κοινωνική συγκρότηση, ήθη και έθιμα και έντεχνο λαϊκό λόγο, η αστική λαογραφία εστιάζει:

- α) σε κοινωνικές και επαγγελματικές ομάδες της πόλης, στην εργασία και τα επαγγέλματα στον αστικό χώρο, στις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές εκδηλώσεις στους δρόμους και τα κεντρικά σημεία των πόλεων (λαϊκή αγορά, πολυχώροι και εμπορικά κέντρα, κινηματογράφοι, καταστήματα και μαζική κατανάλωση, υπαίθρια θεάματα που εξελίσσονται στον δρόμο και τις πλατείες).
- β) στις συνέχειες και τους μετασχηματισμούς των εθιμικών μορφών σήμερα στην πόλη. Επίσης, ενδιαφέρει ιδιαίτερα η δημιουργία νέων εθιμικών μορφών αλλά και οι επείσακτες επιδράσεις στη νεοελληνική εθιμολογία.
- γ) σε μορφές προφορικού πολιτισμού που κατεξοχήν δημιουργούνται σήμερα στο αστικό περιβάλλον και διαδίδονται με τη βοήθεια των ΜΜΕ και κυρίως του διαδικτύου. Χαρακτηριστικά δείγματα αποτελούν οι αστικοί θρύλοι, οι διαδόσεις και οι καθημερινοί κοινωνικοί σχολιασμοί, οι παροιμίες και οι αντιπαροιμίες όπως εμφανίζονται στις καθημερινές δραστηριότητες των ανθρώπων της πόλης. Επιπρόσθετα, ενδιαφέρον παρουσιάζουν για την αστική λαογραφία η αναδημιουργία ειδών του έντεχνου λαϊκού λόγου (παραμύθι, παραδόσεις, ευχές και κατάρες) σήμερα στην πόλη σε άλλες μορφές, που γνωρίζουν πλατιά διάδοση, αλλά και οι αφηγήσεις ζωής των κατοίκων των πόλεων, από τις οποίες μπορούμε να λάβουμε σημαντικές πληροφορίες για την ιστορική διαδρομή ομάδων ανθρώπων και τη διαμόρφωση περιοχών μέσα στον αστικό ιστό.

5. Λαϊκός πολιτισμός και διατροφή: καθημερινότητα, τελετουργικές και εθιμικές χρήσεις

Βασική στόχευση του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες σε ένα βασικό κλάδο του υλικού πολιτισμού, εκείνον των τροφών και της διατροφής. Βασικές θεματικές του μαθήματος:

- Η έρευνα των τροφών και της παραδοσιακής διατροφής στα πλαίσια της ελληνικής Λαογραφίας.
- Διεπιστημονικές και πολυεπιστημονικές προσεγγίσεις του κοινωνικού φαινομένου της διατροφής (Λαογραφία, Ανθρωπολογία της διατροφής, Κοινωνιολογία της διατροφής, Διατροφολογία, Οικιακή Οικονομία).
- Οι τροφές στην ελληνική παραδοσιακή κοινωνία (Φυτικές τροφές, ζωικές τροφές και σύνθετες τροφές). Κατηγορίες και διατροφικές χρήσεις.
- Τελετουργία, εθιμολογία και τροφές. Η παρουσία των τροφών στον κύκλο του χρόνου και στον κύκλο της ζωής. Διαβατήριες τελετουργίες και συμβολοποίηση τροφών. Οικιακός χώρος και συμβολική χρήση διατροφικών αγαθών. Λαϊκές αντιλήψεις για τις τροφές (θεραπευτικές και μαγικές χρήσεις). Διαιτητικές απαγορεύσεις σε θρησκευτικές περιόδους. Η αφθονία και στέρηση των αγαθών ως δείκτες κοινωνικού κύρους στη κοινότητα.

- Κοινωνική και οικονομική ζωή και τροφές στον Νεότερο Ελληνισμό (19ος-20ός αιώνας). Εμπορικά δίκτυα και μετακινήσεις εμπορών τροφών από την περιφέρεια στη Αθήνα και τις άλλες μεγάλες πόλεις. Καταστήματα τροφίμων (ταβέρνες, μπακάλικα και οι μετασχηματισμοί τους σε σούπερ μάρκετ). Υπαίθριες αγορές (παζάρι, λαϊκή αγορά) και οι σύγχρονες μετεξελίξεις τους.
- Σύγχρονες τάσεις στη διατροφή στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες (ταχυφαγεία, πρόχειρο φαγητό, έθνικ κουζίνα και εστιατόρια, «παραδοσιακή» διατροφή και «παραδοσιακά» προϊόντα, προϊόντα ΠΟΠ (Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης) και ΠΓΕ (με Προστασία Γεωγραφικής ένδειξης). Τροφές και διατροφή στο Ευρετήριο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας – και στους αντιπροσωπευτικούς καταλόγους της UNESCO.

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

1. Αλεξιάδης Μηνάς
2. Βαρβούνης Εμμανουήλ
3. Δρίνης Ιωάννης
4. Κακάμπουρα Ρέα
5. Καπλάνογλου Μαριάνθη
6. Κατσαδώρας Γεώργιος
7. Κούζας Γεώργιος
8. Μαχά Αθηνά
9. Χρυσανθοπούλου Βασιλική

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

1. Αλεξιάδης Μηνάς

Ο Μηνάς Αλ. Αλεξιάδης είναι Έλληνας πανεπιστημιακός και συγγραφέας. Είναι ομότιμος καθηγητής Λαογραφίας στο Τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, επίτιμο μέλος (καθηγητής) του Τμήματος Κλασικής Φιλολογίας και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου. Επίτιμος διδάκτωρ της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης. Επίτιμος διδάκτωρ του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Είναι, επίσης, διευθυντής του Ινστιτούτου Λαϊκού Πολιτισμού Καρπάθου, του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και Πρόεδρος της Διοικούσας Επιτροπής. Άρχων Υπομνηματογράφος της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου και Άρχων Χαρτουλάριος του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας και Πάσης Αφρικής.

Γεννήθηκε στις Μενετές Καρπάθου το 1948, όπου παρακολούθησε τα εγκύκλια μαθήματα. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και έκανε συμπληρωματικές σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου. Το 1982 αναγορεύτηκε αριστοβάθμιος διδάκτωρ Λαογραφίας στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με θέμα διατριβής «Οι Ελληνικές παραλλαγές για τον

δρακοντοκτόνο ήρωα: Aarne - Thompson 300,301A και 301B, Παραμυθολογική μελέτη».

Έχει εκδώσει βιβλία και άλλες μελέτες και έχει συμμετάσχει σε συλλογικούς τόμους

2. Βαρβούνης Εμμανουήλ

Ο Μανόλης Γερ. Βαρβούνης (Σάμος, 1966) είναι Καθηγητής Λαογραφίας, Πρόεδρος του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης (2026-2020) και Κοσμήτορας της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης (2021 – 2024), Διευθυντής του «Εργαστηρίου Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας» του ΔΠΘ και Διευθυντής του «Κέντρου Εκκλησιαστικών, Ιστορικών και Πολιτισμικών Μελετών» της Ι. Μητροπόλεως Σάμου και Ικαρίας, Αντιπρόεδρος της «Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας» και μέλος του Δ.Σ. του «Λαογραφικού και Εθνολογικού Μουσείου Μακεδονίας – Θράκης». Έχει τιμηθεί με τα Οφίκια του "Άρχοντος Προστάτου των Γραμμάτων" του Οικουμενικού Πατριαρχείου και του "Μεγάλου Άρχοντος Χαρτοφύλακος" του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας και Πάσης Αφρικής, καθώς και από το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων ως «Σταυροφόρος του Παναγίου Τάφου». Είναι κάτοχος τεσσάρων επίτιμων διδακτορικών τίτλων (ΗΠΑ, Ρουμανία, Ελλάδα) και τακτικό, αντεπιστέλλον ή επίτιμο μέλος οκτώ Ακαδημιών της αλλοδαπής (ΗΠΑ, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Αυστρία, Γερμανία), καθώς και Επίτιμος Καθηγητής του Τμήματος Κλασικής και Νέας Ελληνικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου του Βουκουρεστίου. Μέλος πολλών ελληνικών και διεθνών επιστημονικών εταιρειών, επιτροπών και οργανώσεων, διευθυντής, εκδότης και κριτής επιστημονικών περιοδικών στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Βιβλία και μελέτες του έχουν μεταφραστεί και δημοσιευθεί επίσης στην αγγλική, στη γαλλική, στην ισπανική, στην ιταλική, στη γερμανική, στη σερβική, στην τουρκική, στη ρωσική, στη γεωργιανή, στην αρμενική, στην αραβική, στη ρουμανική και στη βουλγαρική γλώσσα. Με πρόσκληση ξένων πανεπιστημίων και επιστημονικών εταιρειών έχει πραγματοποιήσει ομιλίες και διαλέξεις πλην της Ελλάδας και της Κύπρου, στο Βέλγιο, στη Γερμανία, στο Λουξεμβούργο, στη Δανία, στη Σουηδία, στην Αίγυπτο, στη Ρωσία, στη Σερβία, στη Λετονία, στη Φιλανδία, στην Τουρκία, στη Γεωργία, στην Ισπανία, στην Πολωνία, στη Ρουμανία, στην Αυστραλία, στις Η.Π.Α. και στη Βουλγαρία.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις

1. Λαϊκή λατρεία και θρησκευτική συμπεριφορά των κατοίκων της Σάμου. Αθήνα 1992 , σσ.352 (εκδ. Πνευματικό Ίδρυμα Σάμου «Νικόλαος Δημητρίου») [διδακτορική διατριβή, ά δακτυλογραφημένη έκδοση: Αθήνα 1991 , σσ. 440]
2. Επωδές και Κατάδεσμοι από την Ανατολική Σάμο. Αθήνα 1992 , σσ. 43 (εκδ. Αιγαίας)
3. Σύγχρονοι Προσανατολισμοί της Ελληνικής Λαογραφίας. Αθήνα 1993 , σσ. 120 (εκδ. Πορεία)

4. Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος ως ορόσημο για τον ελληνικό παραδοσιακό πολιτισμό. Κομοτηνή 1994, σσ. 48 (εκδ. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης)
5. Συμβολή στη μεθοδολογία της επιτόπιας λαογραφικής έρευνας. Αθήνα 1994, 2000 (β' έκδοση), σσ. 169 (εκδ. Οδυσσέας)
6. Εισαγωγή στις σαμιακές σπουδές. Θεωρία - Μεθοδολογία - Βιβλιογραφία. Αθήνα 1994, σσ. 62 (εκδ. Πνευματικό Ίδρυμα Σάμου «Νικόλαος Δημητρίου»)
7. Εξελίξεις και μετασχηματισμοί στον ελληνικό παραδοσιακό πολιτισμό. Θεσσαλονίκη 1995, σσ. 136 (εκδ. Fragmenta)
8. Ενοριακοί ναοί και παραδοσιακή θρησκευτική συμπεριφορά. Η περίπτωση του ναού του Αγίου Νικολάου Σάμου και η λαογραφική ανάγνωση ενός θεσσαλικού χειρογράφου. Αθήνα 1995, σσ. 382 (εκδ. Πνευματικό Ίδρυμα Σάμου «Νικόλαος Δημητρίου»)
9. Traditional and Popular Religiosity in Greece: Customs and Rituals. Studies and Aspects on Social and Religious Folkloristics. Belgrade – Athens 2018, σσ. 351 (εκδ. Institute of Ethnography – Serbian Academy of Sciences and Arts / Етнографски институт САНУ – Ed. Poreia).
10. Τέχνη του λόγου και ένδυμα. Μελετήματα για την ελληνική λαϊκή τέχνη. Θεσσαλονίκη 2019, σσ. 160 + 16 σελ. φωτογραφίες – σε συνεργασία με την Νάντια Μαχά-Μπιζούμη (εκδ. οίκος Κ. & Μ. Αντ. Σταμούλη).
11. Τα Ορθόδοξα Πρεσβυγενή Πατριαρχεία και ο Μητροπολίτης Σάμου και Ικαρίας Ειρηναίος Παπαμιχαήλ. Θεσσαλονίκη 2019, σσ. 526 – σε συνεργασία με τον Παν. Τζουμέρκα (εκδ. Ιερά Μητρόπολις Σάμου και Ικαρίας / Κέντρο Εκκλησιαστικών, Ιστορικών και Πολιτισμικών Μελετών - Σειρά: Επιστημονικών Μελετημάτων - 4 – εκδ. οίκος Δ. Κυριακίδη).
12. Εισαγωγή στην Αστική Λαογραφία. Θεωρητικές προσεγγίσεις – μεθοδολογία – θεματικές. Αθήνα 2019, σσ. 458 – σε συνεργασία με τον Γ. Χ. Κούζα (εκδ. Παπαζήση).
13. Κοινωνικές, τελετουργικές και πολιτισμικές όψεις του σύγχρονου λαϊκού πολιτισμού της Σάμου. Θεσσαλονίκη 2020, σσ. 606 (εκδ. οίκος Κ. & Μ. Αντ. Σταμούλη).
14. Folklore and Ethnography in Greece. Studies on Greek Popular Culture. Athens 2020, σσ. 356 (εκδ. Ηρόδοτος – σειρά Laographia XIX. Edenda curat M. G. Meraklis).
15. Νεότερες μορφές διαχείρισης των τελετουργιών του «κύκλου της ζωής». Η περίπτωση των «Γραφείων Διοργάνωσης Τελετών». Λαογραφική μελέτη. Αθήνα 2021, σσ. 208 (εκδ. Κλειδάριθμος).
16. Σύγχρονες ελληνικές ευχετήριες κάρτες. Λαογραφική μελέτη. Αθήνα 2021, σσ. 216 – σε συνεργασία με τον Μηνά Αλ. Αλεξιάδη (εκδ. Ινστιτούτο του Βιβλίου - Α. Καρδαμίτσα).
17. Σαμιακά. Μελέτες για τον λαϊκό πολιτισμό και την ιστορία της Σάμου. Αθήνα 2021, σσ. 724 (εκδ. Ηρόδοτος – σειρά Laographia XX. Edenda curat M. G.

Meraklis).

18. Γεωργίου Κλεάνθη, Ποιήσεις. Τα νέα ευρήματα (εισαγωγή – έκδοση κειμένων – σχόλια: Μ. Γ. Βαρβούνης – Δημ. Ν. Στρατηγόπουλος). Αθήνα 2021, σσ. 295 (εκδ. Ηρόδοτος – σειρά Ιδέες και Έρευνα).

3. Δρίνης Ιωάννης

Ο Γιάννης Ν. Δρίνης έχει σπουδάσει Ιστορία και Λαογραφία στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και Κοινωνική Ανθρωπολογία (Master of Arts) στο Πανεπιστήμιο του Κεντ στο Καντέρμπουρι της Μεγάλης Βρετανίας. Το 2013 ολοκλήρωσε το Διδακτορικό του στη Λαογραφία στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Είναι προϊστάμενος στο Τμήμα Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Διαπολιτισμικών Θεμάτων στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού. Τα ενδιαφέροντά του εστιάζουν σε θέματα όπως η ανθρωπολογία του χώρου, η θρησκεία και οι τελετουργίες, τα συστήματα συγγένειας στην ελληνική ύπαιθρο και η άυλη πολιτιστική κληρονομιά.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις

- Δημητσάνα: Μετασχηματισμοί και αναπαραστάσεις του χώρου σε μια ορεινή κοινότητα, Ars Nova, Αθήνα 2020
- Πολιτιστικές κληρονομίες. Νέες αναγνώσεις- κριτικές προσεγγίσεις, Ars Nova, Αθήνα 2023

4. Κακάμπουρα Ρέα

Η Ρέα Κακάμπουρα είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Λαογραφίας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών, όπου διδάσκει από το 2002. Σπούδασε στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και έλαβε το διδακτορικό της δίπλωμα από τον τομέα Ανθρωπιστικών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε του Πανεπιστημίου Αθηνών (Ειδική Μεταπτυχιακή Υπότροφος Κοινωνικής Λαογραφίας). Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στην έρευνα τοπικών συλλόγων και διαχείρισης της παράδοσης, σε θεωρητικά ζητήματα της λαογραφικής επιστήμης, στη βιογραφική προσέγγιση ως μέθοδο κατανόησης των σύγχρονων πολιτισμικών φαινομένων και ως διδακτική μεθοδολογία για μια βιωματική και διαπολιτισμική διερεύνηση της πολιτισμικής ταυτότητας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Έχει δημοσιεύσει άρθρα και μελέτες σε επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων. Είναι ή έχει διατελέσει:

- 1) Διευθύντρια του *Εργαστηρίου Κοινωνικών Επιστημών* (2018 έως σήμερα) <http://www.primedu.uoa.gr/ergastiria/ergastirio-koinwnikon-epistimwn.html>
- 2) Επιστημονική Υπεύθυνη *Αρχείου Αφηγήσεων Ζωής* του Π.Τ.Δ.Ε, Ε.Κ.Π.Α. <https://archeio-afigiseon-zois.primedu.uoa.gr/>
- 3) Διευθύντρια Τομέα Ανθρωπιστικών Σπουδών (2018-2020)
- 4) Διευθύντρια Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Κοινωνικές επιστήμες και ανθρωπιστικές σπουδές στην εκπαίδευση» (2019-2022)

5) Μέλος της Εθνικής Επιστημονικής Επιτροπής για την εφαρμογή της Σύμβασης για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESCO 2003) στην Ελλάδα (2012 έως σήμερα)

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις

- Κακάμπουρα, Ρ. & Νουνανάκη, Α.Α. (2023). *Τα μιμίδια (memes) της πανδημίας COVID-19. Ψηφιακή λαογραφία και χιούμορ στα ελληνικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης*, Αθήνα: Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών, ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ.
- Κακάμπουρα, Ρ. (επιμ.) (2023). *Η συμβολή των συλλόγων στη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς*. Αθήνα: Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών, Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.
- Κακάμπουρα, Ρ. (επιστημονική υπεύθυνη) σε συνεργασία με Ο.-Ε. Κασσαβέτη & Γ. Μπουγιούκο, (2021). *Αρχείο Αφηγήσεων Ζωής του Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.: Έρευνα των κοινωνικών χαρακτηριστικών των αφηγητών/ριών και των τεχνικών στοιχείων των συνεντεύξεων*, e-book, Αθήνα: Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών ΠΤΔΕ/ΕΚΠΑ
- Βαρβούνης, Μ. Γ., Κακάμπουρα Ρ. & Ευσταθιάδου Μ. (επιμ.) (2021), *Λαϊκή Παράδοση του Πόντου από το παρελθόν στο παρόν*. Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου Λαογραφίας (Θεσσαλονίκη, 29 Νοεμβρίου – 1 Δεκεμβρίου 2019), Αρχείον Πόντου, 61, Αθήνα: Επιτροπή Ποντιακών Μελετών.
- Κακάμπουρα, Ρ. (Επιστημονική Υπεύθυνη), Επικεφαλής Επιστημονικής Ομάδας: Καθηγητής Δ. Δασκαλάκης, Αν. Καθηγήτρια Ρ. Κακάμπουρα, Ερευνητές: Δρ. Ορσαλία-Ελένη Κασσαβέτη, Δρ. Γιώργος Μπουγιούκος, Δρ. Βασίλης Φασούλης (2019), *Σύγχρονες τάσεις στην παραγωγή Πολιτιστικού Προϊόντος για παιδιά και νέους στην Ελλάδα την περίοδο της οικονομικής κρίσης*, Ερευνητική Έκθεση που εκπονήθηκε για λογαριασμό του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, Αθήνα: Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ
- Κακάμπουρα, Ρ. & Ο.Ε. Κασσαβέτη (2018)., *Οπτική εθνογραφία και εκπαίδευση. Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές προτάσεις*, Αθήνα: εκδ. Πεδίο.
- Κακάμπουρα, Ρ. (Επιστημονική Υπεύθυνη) & Βαμβακοπούλου Μαρία (2021). *Αναλυτικός Οδηγός Πολιτιστικού Προγράμματος. Πολιτιστική Κληρονομιά: Η περίπτωση του «κίτρου Νάξου*. Αθήνα: Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών, ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ (εγκεκριμένο από το ΙΕΠ: Προγράμματα & Εφαρμογές Εργαστηρίων από την Πιλοτική Εφαρμογή & Νέες προτάσεις 2021:)
- Μπαμπούνης, Χ & Κακάμπουρα, Ρ (επιμ.) (2014). *Ιστορικά και λαογραφικά μελετήματα: Ερευνητικές και Εκπαιδευτικές Διαστάσεις*, Αθήνα: Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ & εκδ. Παπαζήση.
- Κακάμπουρα, Ρ. (2011). *Αφηγήσεις ζωής: Η βιογραφική προσέγγιση στη σύγχρονη λαογραφική έρευνα*, δεύτερη έκδοση, Αθήνα: εκδόσεις Διάδραση.

- Κακάμπουρα, Ρ. (1999). *Ανάμεσα στο αστικό κέντρο και τις τοπικές κοινωνίες: Οι σύλλογοι της επαρχίας Κόνιτσας στην Αθήνα*, Κόνιτσα: Πνευματικό Κέντρο Δήμου Κόνιτσας.
- Κακάμπουρα, Ρέα, (1997). *Παράδοση και Ηπειρωτική Νεολαία*, Αθήνα: έκδ. Πανεπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας, σσ. 83.

5. Καπλάνογλου Μαριάνθη

Η Μαριάνθη Καπλάνογλου είναι Καθηγήτρια Λαογραφίας στο Τμήμα Φιλολογίας του ΕΚΠΑ. Διευθύνει επίσης το ΠΜΣ «Λαϊκός πολιτισμός και λογοτεχνία» και έχει εκλεγεί διευθύντρια του Λαογραφικού Μουσείου και Αρχείου του Τμήματος Φιλολογίας του ΕΚΠΑ. Γεννήθηκε στην Αθήνα και είναι μικρασιάτισσα τρίτης γενιάς. Σπούδασε στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας) και στην Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales του Παρισιού (μεταπτυχιακά στην Ιστορία και τον Πολιτισμό) ως μαθήτρια των Μιχάλη Μερακλή, André Guillou, Claude Bremond και Ελένης Αντωνιάδη-Μπιμπίκου. Εκπόνησε το διδακτορικό της με την επίβλεψη του Μιχάλη Μερακλή στο ΕΚΠΑ. Υπηρέτησε στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου (1996-2008), στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (2004-2007) και από το 2008 στο Τμήμα Φιλολογίας του ΕΚΠΑ. Εκτός από τη διδασκαλία της σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, διευθύνει τις επιτόπιες έρευνες των προπτυχιακών φοιτητών και εποπτεύει διπλώματα μάστερ και διδακτορικές διατριβές.

Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν τη θεωρία και κοινωνική ιστορία της λαϊκής αφήγησης, τη μελέτη των ειδών της λαϊκής λογοτεχνίας (παραμύθι, παροιμία, θρύλος κ.ά. στην προφορικότητα, στη γραπτή λογοτεχνία και στη βιομηχανία του θεάματος), τη συγκριτική λαογραφία στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και στη Μεσόγειο, τον πολιτισμό των παιδιών και την αξιοποίηση του λαϊκού πολιτισμού στην εκπαίδευση. Είναι μέλος της συντακτικής επιτροπής έκδοσης του Εθνικού Καταλόγου των Ελληνικών Παραμυθιών – Κατάλογος Γεωργίου Α. Μέγα (εκδίδεται από το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και την Academia Scientiarum Fennica). Υπήρξε επιστημονικός συνεργάτης της έκδοσης Enzyklopadie des Marchens από την Akademie der Wissenschaften zu Gottingen και μέλος της οργανωτικής επιτροπής των διεθνών συνεδρίων «The Brothers Grimm and the folktale: narrations, readings, transformations» και «From Homer to Hatzi-Yavrouda: Aspects of Oral Narration in the Greek Tradition». Συνδιευθύνει με τον ομότιμο καθηγητή της Λαογραφίας των πανεπιστημίων Αθηνών και Ιωαννίνων και πρόεδρο της Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας Μιχάλη Γ. Μερακλή τη μεταφραστική σειρά «Λαογραφία: Κλασικές Διεθνείς Μελέτες» των Εκδόσεων Πατάκη, όπου περιλαμβάνονται μεταφράσεις των έργων του Hermann Bausinger, Ο λαϊκός πολιτισμός στον κόσμο της τεχνολογίας, του Max Lüthi, Το λαϊκό παραμύθι ως ποίηση. Αισθητική και ανθρωπολογία, και του Pertti J. Anttonen, Η παράδοση μέσα από τη νεωτερικότητα. Μεταμοντερνισμός και έθνος-κράτος στην επιστήμη της λαογραφίας. Επίσης διευθύνει τη σειρά «Τοπικές συλλογές και μονογραφίες» των Εκδόσεων Πατάκη. Έχει δημοσιεύσει επιστημονικά βιβλία και

άρθρα σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά, όπως τα Λαογραφία, Folklore, Fabula, Estudis de Literatura Oral Popular, Archivio Anthropologico Mediterraneo, Folklore Fellows Network κ.ά.

Έχει επίσης εκδώσει 12 μυθιστορήματα για παιδιά. Η νουβέλα της “Mama Bear Little Bear” εκδόθηκε από τον ελβετικό εκδοτικό οίκο MINEDITION σε εικονογράφηση του Ιταλικού ζωγράφου Guiliano Ferri έχει μεταφραστεί στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και κορεατικά.

Αντιπροσωπευτικές δημοσιεύσεις:

Μαριάνθη Καπλάνογλου, *Παραμύθια και Καθημερινή ζωή. Θεωρητικές και εμπειρικές παράμετροι μιας λαογραφικής έρευνας στη Ρόδο*, εκδόσεις Πατάκη 2022, 648 σελίδες.

Μ. Γ. Μερακλή, Γ. Παπαντωνάκη, Χρ. Ζαφειρόπουλο, Γ. Κατσαδώρα, Μ. Καπλάνογλου (επιμ.), *Το παραμύθι. Από τους αδελφούς Grimm στην εποχή μας. Διάδοση και μελέτη*, Gutenberg 2017, σσ. 855 / Μ. G. Meraklis, G. Papantonakis, Ch. Zafiropoulos, M. Kaplanoglou, G. Katsadoros (ed.), *The tale. From the Brothers Grimms to our times. Diffusion and study*, Gutenberg 2017, σσ. 855.

Olsen Birgit, Ch. Zafiropoulos, G. Katsadoros, M. Kaplanoglou (ed.). *From Homer to Hatzi-Yavrouda: Aspects of Oral Narration in the Greek Tradition*. Danish Institute at Athens - Carlsberg Foundation, υπό έκδοση το 2022.

Marianthi Kaplanoglou, «The Folk Cult of St Phanourios in Greece and Cyprus, and its Relationship with the International Tale Type 804», *Folklore* 117 (2006), σ. 54-74.

Marianthi Kaplanoglou, “Spinning and Cannibalism in the Greek ‘Cinderella’: Symbolic Analogies in Folktale and Myth”, *Folklore* 127:1 (2016), 1-25.

Marianthi Kaplanoglou, “Zypern”, *Enzyklopädie des Märchens* 14 (2017): 1466-1470.

Marianthi Kaplanoglou, «Entre formes narratives, croyances et rituels : la légende dans le folklore grec contemporain», *Estudis de Literatura Oral Popular*, núm. 10, 2021, 61–76.

Marianthi Kaplanoglou, «Enchantment in pieces: from Folktale Utopia to Generic Hybridity in Modern Greek Folk Narratives». Στο: byNemanja Radulović and Smiljana Đorđević Belić (ed.). *Disenchantment, Re-enchantment and Folklore Genres*. Institute for Literature and Art, Belgrade 2021: 43-65.

Μαριάνθη Καπλάνογλου, «Η αφήγηση ως δημιουργική επικοινωνία: λαογραφική θεωρία των ειδών». Στο: Μαρία Κακαβούλια, Περικλή Πολίτη (επιμ.), *Αφήγηση – μια πολυεπιστημονική θεώρηση*. Αθήνα, Gutenberg 2022.

Marianthi Kaplanoglou, “Les enfants comme conteurs. Une approche de l’histoire sociale du conte dans le folklore grec », στο Arleo A. – Delalande J. (επιμ.), *Cultures enfantines: Universalité et diversité* (Πρακτικά μετά από επιλογή Διεθνούς Συμποσίου με τον ίδιο τίτλο), Presses Universitaires de Rennes, Nantes 2010, 361-369.

Marianthi Kaplanoglou and George Tserpes, « A ‘Pandemic of Proverbs’. Proverbial discourse and narrative practices on twitter during the Covid19 lockdown». Στο Διεθνές Συνέδριο που συνδιοργάνωσαν διαδικτυακά η Folklore Society (London) και το Royal

Anthropological Institute με θέμα Creativity during the Covid lockdown: Life and Renewal During the Pandemic” (διαδικτυακά, 7-8 Οκτωβρίου 2021, υπό έκδοση).

Μαριάνθη Καπλάνογλου- Γιώργο Κ. Καπλάνογλου, Παροιμίες της Κοζάνης. Θέματα, χρήσεις, ερμηνείες, Αθήνα 2012. σσ. 229.

Μαριάνθη Καπλάνογλου, Λαϊκά παραμύθια στην Ελλάδα του 21ου αι., Αθήνα, «Εφ.Συν.-Σαββατοκύριακο» 2023.

6. Κατσαδώρας Γεώργιος

Ο Γιώργος Κατσαδώρας είναι καθηγητής λαογραφίας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Τα ιδιαίτερα ερευνητικά του ενδιαφέροντα, εκτός από γενικότερα λαογραφικά ζητήματα, στρέφονται κυρίως γύρω από τη διάχυση του λαϊκού πολιτισμού, ιδίως της λαϊκής λογοτεχνίας, στα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας και την αξιοποίηση της διδασκαλίας του στην εκπαίδευση. Έχει συμμετάσχει με ανακοινώσεις ή ως κριτής σε επιστημονικά συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και συνεργάζεται με ελληνικά και διεθνή περιοδικά.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις

Γ. Κατσαδώρας, Η διάχυση του αισώπειου μύθου στην Ευρώπη των μέσων χρόνων: η περίπτωση του Odo of Cheriton, δ.δ. ΠΤΔΕ, Αθήνα 2005

Γ. Κατσαδώρας. «Η επιστήμη της λαογραφίας στη σύγχρονη τεχνολογική εποχή. Η ηλεκτρονική προφορικότητα». Στο: *Επιστήμες της Εκπαίδευσης. Από την ασθενή ταξινόμηση της Παιδαγωγικής στη διεπιστημονικότητα και στον επιστημονικό υβριδισμό* (επιμ. Γ. Κόκκινος, & Μ. Μοσκοφόγλου-Χιονίδου). Αθήνα: Ταξιδευτής, σσ. 99-122.

Γ. Κατσαδώρας, *Αισώπειοι Μύθοι. Πρόσληψη και μετάπλαση στη λαϊκή και τη λόγια παράδοση*, Gutenberg, Αθήνα 2019.

Γ. Κατσαδώρας, «Σύγχρονες μεταπλάσεις των παραμυθιών των αδελφών Grimm. Παιχνίδια ρόλων και υπολογιστών» στον τόμο Μ. Μερακλής – Γ. Παπαντωνάκης – Χρ. Ζαφειρόπουλος - Μ. Καπλάνογλου – Γ. Κατσαδώρας (επιμ.), *Οι αδελφοί Grimm και το λαϊκό παραμύθι: αφηγήσεις, αναγνώσεις, μεταμορφώσεις, Διάδοση και μελέτη*, Gutenberg, Αθήνα 2017, σσ. 763-771.

Γ. Κατσαδώρας, Ιστορικές λαογραφικές διαδρομές. Από τον Όμηρο και τον Ησίοδο στην ψηφιακή εποχή, Σταμούλης, Θεσσαλονίκη 2023 (σε συνεργασία με τον Β. Βαλασιάδη)

7. Κούζας Γεώργιος

Ο Γιώργος Κούζας σπούδασε φιλολογία και λαογραφία στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Σήμερα είναι επίκουρος καθηγητής Αστικής Λαογραφίας στο Τμήμα Φιλολογίας της ίδιας Σχολής. Επίσης, είναι μέλος ΣΕΠ στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Έχει διδάξει λαογραφία καθώς και άλλα επιστημονικά αντικείμενα σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο στα εξής τμήματα: Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών, Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτιστικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ενότητα ΕΛΠ41- Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος στους Νεότερους Χρόνους), Ινστιτούτο Έρευνας Βυζαντινού Πολιτισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Έχει συμμετάσχει ως ερευνητής σε ερευνητικά προγράμματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο (Κέντρο Κοινωνικής Μορφολογίας και Κοινωνικής Πολιτικής) και στο Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. *Το Αρχείο του «Λαογραφικού Φροντιστηρίου» του Γ. Α. Μέγα. Αναλυτικός κατάλογος*, Παράρτημα 12 της Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας, Αθήνα 2007 (σε συνεργασία με τον Μ. Γ. Βαρβούνη).
2. *Ελληνική Λαογραφική Εταιρεία. Η ιστορική διαδρομή της (1908-2008)*, εκδ. Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας, Αθήνα 2009.
3. *Η επαιτεία στην πόλη. Μορφές οργάνωσης – στρατηγικές επιβίωσης – ταυτότητες*, Σειρά: Κοινωνιολογία και Εργασία, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2017.
4. *Εισαγωγή στην Αστική Λαογραφία. Θεωρητικές προσεγγίσεις – Μεθοδολογία – Θεματικές*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2019 (σε συνεργασία με τον Μ. Γ. Βαρβούνη).
5. *Η έρευνα και διδασκαλία του υλικού πολιτισμού των νεότερων χρόνων στα ελληνικά πανεπιστήμια*, εκδ. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα 2010, σελ. 544 [σε συνεργασία με την Κατερίνα Κορρέ-Ζωγράφου].
6. *Λαογραφία*, τόμ. 42 (2010-2012) - Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου (1909-2009) - 100 Χρόνια Ελληνικής Λαογραφίας - Πρακτικά Ημερίδας «Η έρευνα των λαϊκών διηγήσεων στον ελληνικό και τον διεθνή χώρο», εκδ. Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας – Τομέας Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα 2013, σελ. 1096 [σε συνεργασία με τον Μ. Αλ. Αλεξιάδη].
7. *Πρακτικά Ημερίδας: Ο Γεώργιος Α. Μέγας και η Ελληνική Λαογραφία. Αφιέρωμα στα 40 χρόνια από την εκδημία του (1976-2016)*, Παράρτημα 19 της Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας, Αθήνα 2018, σελ. 340 [σε συνεργασία με τον Μ. Βαρβούνη].

8. *Λαογραφία - Δελτίον της Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας*, τόμ. 44 (2017-2020), Αθήνα 2021, σελ. 972.
9. «Street Musicians, Artistic practices and survival strategies. An ethnographic example (Dionysiou Areopagitou Street, Athens)», *Papers in Ethnology and Anthropology* 28: 17 (2017), σελ. 25-41.
10. «Working until the end of their lives. Older people working as itinerant peddlers in the center of Athens», *Ethnologia Balcanica* 20 (2017), σελ. 135-155.
11. «Η κοινωνική δυναμική του καθημερινού λόγου. Μια εθνογραφική προσέγγιση της οικονομικής λειτουργίας των κοινωνικών σχολιασμών (κουτσομπολιού)», *Εθνολογία* 17 (2017-2018), σελ. 181-218.
12. «Work, exchange and barter at the flea market of Perama», *Ο Κόσμος της Εργασίας. Ετήσιο Περιοδικό για την Κοινωνία, τον Πολιτισμό και την Ιστορία της Εργασίας. Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων* 6 (2019), σελ. 88-102.
13. «Proverbs and anti-proverbs as a means of promoting and advertising products in the Greek open-air markets. An ethnographic approach», *Proverbium – Vermont University* 36 (2019), σελ. 135-154.
14. «From public to private life and vice versa. Social comments (gossip) as a dynamic expression of positive and negative emotions», *Ethnologia Balcanica* 22 (2020), σελ. 27-40.
15. «"Living through narratives". Narratives as a means of survival for the homeless people in Athens», *Papers in Ethnology and Anthropology* 30: 19 (2019), σελ. 9-34.
16. «Russian restaurants in Athens: Memory and emotions. A different approach of consumer behavior in the modern city», *Καφεδρα. Kathedra of Byzantine and Modern Greek Studies. Scientific Journal of Society of Modern Greek Studies – Philological Faculty, Moscow State Lomonosov University* 8 (2021), σελ. 20-36.
17. «Aspects of Urban Ethnography in Greece, 1960-2020: The View from Folklore», *Mediterranean and European Linguistic Anthropology* 2021, Vol. 3(4), pp. 35-49.
18. «Women street vendors: An ethnography of informal trade in Athens», *Urbanities* 12 (2022), pp. 43-55.

19. «‘Emotions Behind the Screen’: Examining the Emotional World of the Researcher and the Informants in Ethnographic Research during the Pandemic», *Philologica Jassyensia* an XVIII, nr. 2 (36), 2022, 57-65.
20. «Work and commercial networks of Bulgarian and Albanian rag and bone traders in the open-air rag and bone market in Athens Today», *Journal of Urban Anthropology* 20 (2023), 44-54.

8. Μαχά Αθηνά

Η Νάντια Μαχά-Μπιζούμη είναι Επίκουρη Καθηγήτρια Λαογραφίας με έμφαση στη Λαϊκή Τέχνη, στο Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. Έχει λάβει μεταπτυχιακή επιμόρφωση στη Μουσειολογία (Ελληνοαμερικανικό Κολλέγιο Αθηνών, κλάδος ειδίκευσης: *Μουσειολογία – Πολιτιστική Διαχείριση*) και το διδακτορικό της στη Λαογραφία (με άριστα) από το Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. Έχει συνεργαστεί με το Μουσείο Ιστορίας της Ελληνικής Ενδυμασίας του Λυκείου των Ελληνίδων, με διευθύντρια την ενδυματολόγο Ιωάννα Παπαντωνίου, όπως και με το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς (Π.Ι.Ο.Π.) στην επανέκθεση της συλλογής του *Μουσείου Μετάξης* στο Σουφλί, όπου της ανατέθηκε η επιστημονική εποπτεία και η ενδυματολογική επιμέλεια της προβλεπόμενης από τη μουσειολογική μελέτη ενότητας με θέμα «*Τα μεταξωτά του Σουφλίου*». Είχε την επιστημονική εποπτεία και την ενδυματολογική επιμέλεια της προβλεπόμενης από τη μουσειολογική μελέτη ενότητας με θέμα «*Οι φορεσιές της Χίου*» στο *Μουσείο Μαστίχας* του ΠΙΟΠ. Είχε επίσης, τη συνεπιμέλεια του μουσειογραφικού σχεδιασμού και της υλοποίησης της περιοδικής έκθεσης της Πανεπιστημιακής Λαογραφικής Συλλογής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, στα πλαίσια των εκδηλώσεων για τα 25 χρόνια λειτουργίας του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας του ΔΠΘ. Το 2016 ανέλαβε την ενδυματολογική τυπολογική κατάταξη των εκθεμάτων της μόνιμης έκθεσης συλλογής ελληνικών ενδυμασιών «*Βικτωρία Γ. Καρέλια*» στον εκθεσιακό χώρο του Λυκείου Ελληνίδων

Καλαμάτας

(2016).

Έχει συμμετάσχει σε ελληνικά και διεθνή ερευνητικά προγράμματα που αφορούν στην καταγραφή, τεκμηρίωση και ψηφιοποίηση μουσειακών ενδυματολογικών συλλογών, και στην οργάνωση και στην υλοποίηση διεθνών συνεδρίων και ημερίδων με θέμα το Ένδυμα. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στη σημειωτική και στις πολιτικές χρήσεις του παραδοσιακού και σύγχρονου ενδύματος, στη διαχείριση μουσειακών συλλογών και στη μελέτη του υλικού λαϊκού πολιτισμού με διεπιστημονική προσέγγιση. Για τα ζητήματα αυτά έχει δημοσιεύσει μονογραφίες, άρθρα και καταλόγους εκθέσεων και έχει λάβει μέρος με εισηγήσεις σε διεθνή συνέδρια και επιστημονικές ημερίδες στην Κύπρο, στη Μόσχα, στην Πολωνία, στη Σερβία, στη Σουηδία, στην Τουρκία, στην Ισπανία, στην Αυστρία και αλλού. Άρθρα της έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, στα γαλλικά, στα ρωσικά και στα ισπανικά. Έχει τιμηθεί με Εύφημο Μνεία από την Κοσμητεία της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (ΔΠΘ, 2014) για

το διδακτικό της έργο. Είναι ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Ενδυμασιολογίας (πρώην Αντιπρόεδρος), μέλος της Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας, της Association of Dress Historians, του ICOM. Το 2021 ορίστηκε National Representative στην Ελλάδα της European Museum Academy, το 2022 μέλος της Regional Advisory Committee “The Global Council for Anthropological Linguistics”. Είναι επίσης μέλος του ΔΣ του Ιδρύματος Βασίλη Παπαντωνίου και της Ελληνικής Εταιρείας Ενδυμασιολογίας, και αναπληρωματικό μέλος του ΔΣ του Λαογραφικού και Εθνολογικού Μουσείου Μακεδονίας-Θράκης (ΛΕΜΜ-Θ).

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις

1. “ΩΡΑΙΑΙ ΚΑΙ ΠΛΟΥΣΙΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΙ”, Φορεσιές 1860, Συλλογές 4, Ε.Λ.Ι.Α./εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 1995 [σε συνεργασία με τον Άλκη Ράφτη].
2. Η Ιματιοθήκη – 1, Η διαχείριση της Ιματιοθήκης. Τα βασικά, Λύκειον των Ελληνίδων, Αθήνα 2005.
3. Τα πτυχωτά «φουστάνια» της Χίου (16ος αι. – αρχές 20ού). Πολυτυπία και παραλλαγές. Συμβολή στη μελέτη της ιστορικότητας των ενδυματολογικών συστημάτων του Αιγαίου, Διδ. Διατριβή, Κομοτηνή 2011. [<https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/32728?lang=el#page/1/mode/2up>]
4. Αγγειοπλαστική τέχνη και παράδοση στη Σάμο. Η μαρτυρία της συλλογής του Μιχάλη Στ. Σταυρινού, εκδ. Υπερόριος, Αθήνα 2012 [σε συνεργασία με τον Μ. Γ. Βαρβούνη].
5. Τέχνη του Λόγου και Ένδυμα. Μελετήματα για την ελληνική λαϊκή τέχνη, εκδ. οίκος Κ&Μ Αντ. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2019, σ. 176. [σε συνεργασία με τον Μ. Γ. Βαρβούνη]
6. «Φουστάνια» αναγεννησιακού τύπου στη Χίο (16ος αιώνας - αρχές 20ού). Λαογραφική συμβολή στην τυπολογική προσέγγιση των τοπικών ενδυμασιών, Εκδοτική σειρά: Μονογραφίες, εκδ. ΠΙΟΠ, Αθήνα 2020
7. (επιμ.) Σχεδιάζοντας μια επετειακή έκθεση. Προκλήσεις και Πραγματικότητα. Με αφορμή την έκθεση «1922-2022. Κύματα Προσφυγιάς – Κράματα Μνήμης», Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας, Εργαστήριο Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, 18 -Μελέτες Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας-, Κομοτηνή 2023 (e-book), σ. 158.
8. Με αφορμή το Ένδυμα. Συνομιλώντας με την Ιωάννα Παπαντωνίου και την Αγγέλα Γιαννακίδου, Inspired by dress. In conversation with Ioanna Papantoniou and Angeliki Giannakidou, στην Εκδοτική σειρά: Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά: Ανοιχτό Παράθυρο στο μέλλον, 2, Επιμέλεια: Σταυρούλα-Βίλλυ Φωτοπούλου και Γιάννης Δρίνης, ΥΠΠΟ, Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής 109 Κληρονομιάς, Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΔΙΝΕΠΟΚ), Αθήνα 2023 (δίγλωσσο e-book και έντυπη μορφή)

9. Χρυσανθοπούλου Βασιλική

Η Βασιλική Χρυσανθοπούλου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κοινωνικής Λαογραφίας και υπηρετεί στον Τομέα Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας του Τμήματος Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ παράλληλα διδάσκει και στο Πρόγραμμα για τον Ελληνικό Πολιτισμό του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Ως Διευθύντρια του Λαογραφικού Μουσείου και Αρχείου του Τμήματος Φιλολογίας στη Φιλοσοφική Σχολή εξασφάλισε σημαντικές δωρεές γι' αυτό, όπως τη δωρεά των μουσικών οργάνων του ελληνοαμερικανού Ομότιμου Καθηγητή Εθνομουσικολογίας Sam Chianis, αλλά και δωρεά παραδοσιακών ενδυμάτων και αντικειμένων καθημερινής χρήσης με προέλευση από πρόσφυγες της Ανατολικής Ρωμυλίας, εγκατεστημένους στο Ορμένιο του Έβρου. Σπούδασε Ελληνική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και είναι κάτοχος μεταπτυχιακού (M.Phil.) και διδακτορικού τίτλου (D.Phil.) στην Κοινωνική Ανθρωπολογία από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης Αγγλίας. Έχει εργασθεί ως Ερευνήτρια στο Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών και έχει συνεργαστεί με τα Πανεπιστήμια Αιγαίου και Ιωαννίνων. Υπήρξε υπότροφος του Ιδρύματος Ωνάση, επισκέπτρια ερευνήτρια και υπότροφος του National Europe Centre, Australian National University (2004) και του Ιδρύματος Fulbright στο University of South Florida - St. Petersburg (2015-16). Έχει διεξαγάγει επιτόπιες έρευνες στο Καστελλόριζο, στην Κάρπαθο, στα Κύθηρα και στην Αρκαδία, και στις διασπορές των κατοίκων τους στην Αυστραλία και των Καλυμνίων στις ΗΠΑ.

Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα και τα δημοσιεύματά της αναφέρονται σε θέματα μετανάστευσης, διασποράς και προσφυγικότητας, μνήμης και ταυτότητας, διαδικτύου, τελετουργίας και συμβολισμού, υλικού πολιτισμού, δημόσιας λαογραφίας και πολιτιστικής κληρονομιάς και ιστορίας και θεωρίας της Λαογραφίας. Το βιβλίο της, *Τόποι μνήμης στην καστελλοριζιακή μετανάστευση και διασπορά* (εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2022, 2^η έκδοση) έχει τιμηθεί με το δωδεκανησιακό Βραβείο Μοσκόβη του Δήμου Αθηναίων. Από το 2016 συμμετέχει στην Εθνική Επιστημονική Επιτροπή της Διεύθυνσης Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού για την εφαρμογή της Σύμβασης για την Προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESCO 2003) στην Ελλάδα. Συμμετέχει στο δίκτυο

ευρωπαϊκών πανεπιστημίων CIVIS, ως συν-συντονίστρια (co-Chair) του Hub2 Council για το πεδίο Society, Culture, Heritage (Κοινωνία, Πολιτισμός, Πολιτιστική Κληρονομιά). Από το 2023 διευθύνει το Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Λαογραφία και Πολιτιστική Διαχείριση» του Ε.Κ.Π.Α., ως επισπεύδοντος Τμήματος, σε συνεργασία με τα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Ε.Κ.Π.Α. και του Πανεπιστημίου του Αιγαίου και με το Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.

Επιλεγμένες δημοσιεύσεις

-*Τόποι μνήμης στην καστελλοριζιακή μετανάστευση και διασπορά*. Σειρά Ειδικών Μελετών της Μετανάστευσης & Διασποράς Νο 9, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2017, 2022 (2^η έκδοση). (Το βιβλίο τιμήθηκε με το «Βραβείο Βασίλη Μοσκόβη 2017», του Οργανισμού Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας του Δήμου Αθηναίων (ΟΠΙΑΝΔΑ), για τη συμβολή του στη μελέτη της ιστορίας και του πολιτισμού των Δωδεκανήσων, 11.06.2018).

-Επιστημονική επιμέλεια του βιβλίου (ελληνικά/αγγλικά,)Σ. Ι. Τσιάνης, *Δημοτικά τραγούδια από τη Βυτίνα Αρκαδίας, Μουσική συλλογή (1959) – μελέτη – μεταγραφή / S. J. Chianis, Folk Songs from Vytina, Arcadia, Music collection (1959) - study – transcription*, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, σειρά: Πηγές του Λαϊκού Πολιτισμού – 8, Κοινωνικό και Πολιτιστικό Ίδρυμα Τρόφωνος Θαλασσινού (χορηγός), Αθήνα 2013.

-«Από την Ανατολική Ρωμυλία στο Λαογραφικό Μουσείο και Αρχείο του Ε.Κ.Π.Α.: Η περίπτωση της συλλογής Δήμου-Φωτιάδου, μεταξύ πολιτισμικής μνήμης και διαπολιτισμικής κατανόησης και ενσυναίσθησης», στο Μ. Γ. Βαρβούνης, Μ. Μαχά-Μπιζούμη και Αλ. Καπανιάρης (επιμ.), *Ελληνική Λαϊκή Τέχνη: Παλαιότερες Θεματικές με Σύγχρονες Προσεγγίσεις*, Β' τόμος, εκδόσεις Ιδιόμελον, Βόλος 2021, σελ. 257-283.

-“Revitalizing Identity through Pilgrimage to an Aegean Island: Memory, Ritual Practice and Communal Belonging at the Annual Celebration of St. Panteleimon’s Feast in Saria, Greece”, in D. Dragnea, E. G. Varvounis, E. Reuter, P. Hristov, and S. Sorek (eds.), *Pilgrimage in the Christian Balkan World: The path to touch the sacred and holy*, Balkan History Association, Brepols Publishers n.v., Turnhout, Belgium 2023, pp.257-278.

- “Greek-Australian ethno-regional diasporic engagement with the homeland during the Greek economic crisis: ethnographic insights”, in O. Anastasakis, M. Pratsinakis, F. Kalantzi, A. Kamaras (eds.), *Diaspora Engagement in Times of Severe Economic Crisis. Greece and Beyond*, Palgrave Macmillan 2022, pp. 315-345.

-«Φοιτητικές συλλογές λαογραφικού υλικού στο Λαογραφικό Μουσείο και Αρχείο του Πανεπιστημίου Αθηνών: Συνέχεια και αλλαγή στη λαογραφική θεωρία και μεθοδολογία», Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, τόμ. 35-36 Α (2014-2019), Αθήνα 2021, σελ. 257-188.

-«Αναστοχασμός στη μακροπρόθεσμη εθνογραφική έρευνα: Τριάντα τρία χρόνια έρευνας στους Καστελλοριζιούς της Αυστραλίας και της Ελλάδας», στο Χ. Ζάχου και Μ. Θανοπούλου (επιμ.), *Ο ερευνητής και το πεδίο. Μνημονικές επιστροφές και αναστοχαστικές παρακαταθήκες*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2021, σελ. 259-295.

-«Η Λαογραφία ως θεωρία και πρακτική: Ο λαϊκός πολιτισμός από τη σκοπιά της πολιτιστικής κληρονομιάς και της δημόσιας λαογραφίας», στο Ι. Βιβιλάκης (επιμ.), *Κατάσταση και προοπτικές της Λαογραφίας σήμερα*, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2021, σελ. 79-120.

-“Adolescent Initiation and Community Regeneration. Celebrating the Epiphany among Greek-Americans in Tarpon Springs, Florida,” *Ethnologia Balkanica* 21/2018 (2019), pp. 119-141.

-«Από τη λαϊκή λατρεία στην τελετουργία και τη θρησκευτική συμπεριφορά: ‘Η μεταβαλλόμενη συνέχεια’ των λαογραφικών προσεγγίσεων», στο Β. Νιτσιάκος και Π. Ποτηρόπουλος (επιμ.), *Λαογραφία και Ανθρωπολογία. Μια συμβολή στον διάλογο*, εκδόσεις Σιδέρη, Αθήνα 2018, σελ. 263-319.

-“The Folklore Museum and Archives of the National and Kapodistrian University of Athens: Their Academic and Public Character”, στο Μ. Mouliou, S. Soubiran, S. Talas, R. Wittje (eds.), *Turning Inside Out European University Heritage: Collections, Audiences, Stakeholders. Proceedings of the 16th Annual Meeting of the Universeum European Academic Heritage Network (National and Kapodistrian University of Athens, 11-13.06.2015, Greece)*, N.K.U.A. Press, 2018, pp. 349-355.

-«Διαχείριση και ‘παράδοση’ ενός εθίμου από το Δάρα της Αρκαδίας: Πολιτιστικοί σύλλογοι, πολιτισμική αειφορία και λαογραφία ‘δημόσιας στόχευσης’», στο Μ. Γ. Βαρβούνης, Μ. Γ. Σέργης, Δ. Δ. Δαμιανού, Ν. Μαχά-Μπιζούμη, Γ. Γ. Θεοδωρίδου (επιμ.), *Η διαχείριση της παράδοσης. Ο λαϊκός πολιτισμός ανάμεσα στον φολκλωρισμό, στην πολιτιστική βιομηχανία και τις τεχνολογίες αιχμής*, εκδ. οίκος Κ. & Μ. Αντ. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2016, σελ. 149-171

-“Reclaiming the Homeland: Belonging among Diaspora Generations of Greek Australians from Castellorizo”, *Diaspora* 18, no ½, spring/summer 2009 (published winter 2015), Special issue: Re-imagining Diasporas and Generations: 67-88.

-«Ενδύοντας τις εικόνες: Συμβολικές και κοινωνικές διαστάσεις στα γυναικεία τάματα («σκέπες») της βόρειας Καρπάθου», στο Μ. Αλ. Αλεξιάδης με συνεργασία Π. Κ. Ξανθάκου (επιμ.), *Κάρπαθος και Λαογραφία, Πρακτικά Δ΄ Διεθνούς Συνεδρίου Καρπαθιακής Λαογραφίας, (Κάρπαθος, 8-12.05.2013)*, Ινστιτούτο Λαϊκού Πολιτισμού Καρπάθου Τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών, Τομέας Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας Ε.Κ.Π.Α., και Καρπαθιακός Οργανισμός Πολιτισμού, Αθλητισμού, Παιδείας Δήμου Καρπάθου, Αθήνα 2016, σελ. 1029-1055.

-“Part I: Greek Folklore in the post-1980s Period: Tradition and Transformation,” στο review article με τίτλο: “The Ethnological Sciences in Greece since the late 1980s: The View from Folklore and Social Anthropology”, in *Changing Paradigms: The State of the Ethnological Sciences in Southeast Europe*, *Ethnologia Balkanica* 17 (2014), Klaus Roth (ed.): 105-133, 147-162, 314-330

-“Folklore Theory and Practice in Greece, 1945-1991: The Contribution of the Hellenic Folklore Research Centre of the Academy of Athens”. In Aleksandar Bošković and Chris Hann (eds.), *The Anthropological Field on the Margins of Europe, 1945-1991*, Berlin: LIT Verlag 2013, pp. 97-128.

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

- ❖ Δικτυακός Τόπος του ΕΚΠΑ: <http://www.uoa.gr>
- ❖ Δικτυακός Τόπος της Φιλοσοφικής Σχολής: <http://www.deanphil.uoa.gr>
- ❖ Δικτυακός Τόπος του Τμήματος Φιλολογίας: <http://www.phil.uoa.gr>
- ❖ Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου: <http://www.noc.uoa.gr>
- ❖ Ταμείο Αρωγής Φοιτητών του ΕΚΠΑ: <http://tafpa.uoa.gr>
- ❖ Παροχές σε φοιτητές: https://www.uoa.gr/foitites/paroches_drastiriotites
- ❖ Συμβουλευτικές υπηρεσίες: https://www.uoa.gr/foitites/symboyleytikes_ypiresies

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Πανεπιστημιακά Ιατρεία/ Ιατροφαρμακευτική και Νοσοκομειακή Περίθαλψη ανασφάλιστων φοιτητών του ΕΚΠΑ

Οι προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.) με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) κατ’ ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 33 του Ν.4368/2016 (Α’ 83), μόνο με χρήση του Α.Μ.Κ.Α. τους.

Πληροφορίες: Γραμματεία τηλ. 210 3688208

Στην Υγειονομική Υπηρεσία λειτουργούν τα εξής ιατρεία:

α) **Παθολογικά Ιατρεία** (τηλ. 210 3688241, 210 3688243)

Δευτέρα – Τετάρτη – Παρασκευή 8.00 – 14.30

Τρίτη και Πέμπτη 8.00 – 13.30

β) **Οφθαλμολογικό Ιατρείο** (τηλ. 210 3688240)

Δευτέρα – Τετάρτη – Παρασκευή 8.30 – 13.30

Τρίτη και Πέμπτη 9.30 – 14.30

γ) **Οδοντιατρείο** (τηλ. 210 3688210, 210 3688211)

Δευτέρα έως Παρασκευή 8.30 – 13.30

δ) **Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης** (τηλ. 210 3688226)

Πληροφορίες: Γραμματεία τηλ. 210 3688208, 210 3688218.

(ε) **Δερματολογική εξέταση**

Οι φοιτητές του ΕΚΠΑ έχουν τη δυνατότητα να εξετάζονται στο Νοσοκομείο «Ανδρέας Συγγρός» κατόπιν συνεννοήσεως με τη Γραμματεία της Υγειονομικής Υπηρεσίας της Πανεπιστημιακής Λέσχης.

Τηλ. 210 3688208, 210 3688218

Περισσότερες πληροφορίες:

<http://www.lesxi.uoa.gr/foithiki-merimna/ygeionomiki-yphresia.html>

Πληροφορίες για το Κτήριο της Φιλοσοφικής Σχολής

- ❖ **Κεντρική Είσοδος:** 2^{ος} όροφος (άλλες εισοδοί: στους ορόφους 3^ο, 4^ο, 5^ο)
- ❖ **Θυρωρείο:** 2^{ος} όροφος
- ❖ **Αίθουσα τελετών και εκδηλώσεων (AULA) και Φωτοτυπείο:** 2^{ος} όροφος
- ❖ **Μουσείο:** εισοδοί στους ορόφους 2^ο και 3^ο
- ❖ **Τηλεφωνικό Κέντρο της Σχολής:** Τηλ. 210 727 7000, 999
- ❖ **Γραφείο Επιστασίας:** Τηλ. 210 727 7497-8
- ❖ **Κυλικείο:** 4^{ος} όροφος
- ❖ **Εντευκτήριο προσωπικού:** 2^{ος} όροφος
- ❖ **Αίθουσες Διδασκαλίας:** σε όλους τους ορόφους, κυρίως η αίθουσα 735
- ❖ **Γραφεία και τηλέφωνα διδασκόντων:** βλ. κατάλογο μελών ΔΕΠ
- ❖ **Φοιτητικό Εστιατόριο:** Το εστιατόριο λειτουργεί στο ισόγειο της Φιλοσοφικής, με είσοδο στην δυτική πλευρά του κτηρίου. Εξυπηρετεί όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας που στεγάζονται στην Πανεπιστημιούπολη.

✓ Αναλυτικός Πίνακας της διάταξης της Σχολής υπάρχει στην Κεντρική Είσοδο στον 2^ο όροφο

Πρόσβαση στη Φιλοσοφική Σχολή

Συγκοινωνίες

- ❖ Με άμεση πρόσβαση στη Φιλοσοφική Σχολή (Θεολογική – Τέρμα):
 - Λεωφορείο **220:** Ακαδημία – Άνω Ιλίσια
 - Λεωφορείο **221:** Ακαδημία – Πανεπιστημιούπολη
 - Λεωφορείο **235:** Ακαδημία – Ζωγράφου
 - Λεωφορείο **250:** Πανεπιστημιούπολη – Ευαγγελισμός
 - Λεωφορείο **E90 (Express):** Πειραιάς, Πανεπιστημιούπολη
- ❖ Με πρόσβαση στην Πανεπιστημιούπολη (Νεκροταφείο Ζωγράφου – Τέρμα):
 - Λεωφορείο **608:** Γαλάτσι – Ακαδημία – Νεκροταφείο Ζωγράφου
 - Λεωφορείο **230:** Ακρόπολη – Ζωγράφου

Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία

Αποστολή της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμεΑ) είναι η επίτευξη στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις. Τα μέσα που επιστρατεύονται είναι οι Προσαρμογές στο Περιβάλλον, οι Υποστηρικτικές Τεχνολογίες Πληροφορικής και οι Υπηρεσίες Πρόσβασης. Στόχος είναι να ικανοποιηθούν βασικές ανάγκες και απαιτήσεις των ΦμεΑ όπως: η διαπροσωπική επικοινωνία με τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, η συγγραφή σημειώσεων και εργασιών, η πρόσβαση στις πανεπιστημιακές κτηριακές εγκαταστάσεις, στο εκπαιδευτικό υλικό, στον πίνακα και τις προβολές της αίθουσας διδασκαλίας, στις εξετάσεις και στο περιεχόμενο του διαδικτύου.

Η Μονάδα Προσβασιμότητας ΦμεΑ περιλαμβάνει:

- ❖ Υπηρεσία Καταγραφής Αναγκών των ΦμεΑ.
- ❖ Τμήμα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας.
- ❖ Τμήμα Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο.
- ❖ Υπηρεσία Μεταφοράς.

Βασική υπηρεσία της Μονάδας είναι η καθημερινή μεταφορά των ΦμεΑ από τα σπίτια τους προς τους χώρους φοίτησης και αντίστροφα. Διαθέτει ειδικά διαμορφωμένο όχημα που μπορεί να μεταφέρει ταυτόχρονα πέντε ΦμεΑ από τους οποίους δύο με αναπηρικό κάθισμα ή αμαξίδιο. Η υπηρεσία λειτουργεί συνεχώς τις εργάσιμες μέρες από τις 07:00 ως τις 22:00 με δύο βάρδιες οδηγών.

Επικοινωνία και περισσότερες πληροφορίες:

Ηλιάνα Φώτου

Φιλοσοφική Σχολή

Γραφείο: Γραμματεία Τμήματος Φιλολογίας, γρ. 305

Τηλ.: 210 727 7738

E-mail: ifotou@phil.uoa.gr

Διαδικτυακός τόπος ΔΠΜΣ:

https://www.phil.uoa.gr/metaptychiakes_spoyses/diidrymatiko_pms_laografia_kai_politistiki_diacheirisi/

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2023–2024

Για τους φοιτητές σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, κάθε ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την **1^η Σεπτεμβρίου**, λήγει την **31^η Αυγούστου** και διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, στο χειμερινό και στο εαρινό, καθένα εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον 13 πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας και 3 εβδομάδες εξετάσεων. Με απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου, οι συγκεκριμένες ημερομηνίες έναρξης και λήξης των εξαμήνων καθορίζονται με αποφάσεις των συλλογικών Οργάνων των Σχολών/Τμημάτων του Ε.Κ.Π.Α. μεταξύ των παρακάτω χρονικών περιόδων:

Χειμερινό εξάμηνο: τέλη Σεπτεμβρίου-μέσα Φεβρουαρίου (συμπεριλαμβανομένων των εξετάσεων).

Εαρινό εξάμηνο: μέσα Φεβρουαρίου-μέσα Ιουνίου (συμπεριλαμβανομένων των εξετάσεων).

Από τα μέσα Ιουνίου κάθε ακαδημαϊκού έτους έως το τέλος Αυγούστου γενικά δεν πραγματοποιούνται μαθήματα και εξετάσεις. Τον **Σεπτέμβριο** διεξάγονται επαναληπτικές εξετάσεις διδαχθέντων μαθημάτων για όσους φοιτητές απέτυχαν ή δεν συμμετείχαν στις προηγούμενες εξεταστικές περιόδους.

Ημέρες Διακοπών και Αργιών (2023-2024)

28 Οκτωβρίου 2023
(Εθνική Επέτειος της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940)

17 Νοεμβρίου 2023
(Επέτειος της εξέγερσης του Πολυτεχνείου το 1973)

24 Ιανουαρίου 2023 - 7 Ιανουαρίου 2024
(Διακοπές Χριστουγέννων)

30 Ιανουαρίου 2024
(Τριών Ιεραρχών, θρησκευτική-εκπαιδευτική εορτή. Δεν διεξάγονται μαθήματα ή εξετάσεις)

21 Φεβρουαρίου 2024
(Εκπαιδευτική επέτειος της εξέγερσης των φοιτητών της Νομικής το 1973 κατά της δικτατορίας. Δεν διεξάγονται μαθήματα ή εξετάσεις)

18 Μαρτίου 2024
(Καθαρά Δευτέρα, κινητή αργία)

25 Μαρτίου 2024
(Εθνική Επέτειος της 25^{ης} Μαρτίου 1821)

29 Απριλίου – 12 Μαΐου 2024
(Διακοπές Πάσχα, κινητή εορτή)

1 Μαΐου 2024
(Εργατική εορτή-απεργία)

24 Ιουνίου 2024
(Αγίου Πνεύματος, κινητή εορτή)

Διακοπή των μαθημάτων την εκάστοτε ημέρα διεξαγωγής των φοιτητικών εκλογών και την επομένη.